

Asylinvandringens ekonomiska effekter på pensionssystemet

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Förord

I sin instruktion till Pensionsmyndigheten har regeringen bland annat gett oss i uppdrag att följa, analysera och förmedla ålderspensionssystemets utveckling och effekter för enskilda och samhälle. Det uppdraget är bakgrunden till denna rapport om invandringens påverkan på de allmänna inkomstgrundade pensionerna och de pensionsrelaterade grundtrygghetsförmånerna som finansieras av statsbudgeten. Ett annat uppdrag vi har som också leder till rapporter och till förslag till ändrade lagar eller regler är vårt uppdrag att stärka pensionssparares och pensionärens ställning som konsument av finansiella produkter inom pensionsområdet.

Pensionsmyndigheten har ett uppdrag att följa, analysera och förmedla ålderspensionssystemets utveckling och effekter för enskilda och samhälle. Sverige och vårt pensionssystem påverkas av det som händer i världen. Under 2015 kom cirka 160 000 flyktingar till Sverige - ett antal som saknar motstycke i historien. Därför tycker vi att det ligger i vårt uppdrag att belysa vilka effekter det får för pensionssystemet på kort och lång sikt, och bidra med fakta i en högaktuell samhällsförändring. Därför har vi gjort den här rapporten.

I denna rapport sätter vi siffror på den utveckling som vi tidigare endast kunnat ange riktningen på.

Pensionerna påverkas på olika sätt. När fler arbetar - och det blir det så länge någon invandrare får jobb - så minskar risken för att pensionerna ska sänkas. Å andra sidan är det troligt att invandrare inledningsvis får lägre inkomster än övriga. Det innebär att snittinkomsten blir lägre. Eftersom pensionerna räknas om varje år med inkomstutvecklingen, så betyder det att pensionerna får en lägre ökningstakt. Sedan ökar kostnader för bidragen i pensionssystemet - garantipension, bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd. Det är en utgift som betalas av statskassan.

Ett problem med att göra den typ av beräkningar vi presenterar i rapporten är att de kräver antaganden om framtiden. En framtid vi vet mycket lite om. Vi brukar vara noga med att nämna att det enda vi kan vara säkra på är att våra antaganden kommer att visa sig vara felaktiga. Framtiden är i väsentliga avseenden oförutsägbar: demografi, arbetsmarknad och andra delar av ekonomin är dynamisk och kan ändras snabbt.

Trots det utgår våra beräkningar ofta, liksom även i denna rapport, från att historiska mönster upprepas. Så blir det sannolikt inte – men vi vet t.ex. inte hur etableringen av dem som kom 2015 kommer att avvika från tidigare asylinvandrarer. I det läget gör Pensionsmyndigheten som många andra bedömare – utnyttjar den hittillsvarande utvecklingen för att uttala oss om framtiden. För att ge lite mer information varierar vi basscenariot med en mer optimistiskt respektive mer pessimistisk scenario. För beräkningarna använder vi såldes backspeglarna snarare än en kristallkula. Båda metoderna har sina brister, brister som är svåra eller omöjliga att helt undvika. Läsaren bör dock ha den använda metodens brister i minnet.

Katrin Westling Palm

Sammanfattning

1. Invandring leder alltid – så länge någon av de invandrade får ett jobb – till att det blir fler personer i Sverige som arbetar. Fler sysselsatta och i arbete innebär en ökad lönesumma. En större lönesumma leder till att inkomstpensionssystemets tillgångar ökar. Det minskar risken för att den automatiska balanseringen ska användas, d.v.s. minskar sannolikheten för att den så kallade bromsen ska aktiveras. Bromsen begränsar omräkningen av inkomstpensionerna.

Rapporten visar att en asylinvandring om 100 000 personer 2015, där samtliga får upphållstillstånd, ökar inkomstpensionssystemets avgiftsinkomster 2050 med omkring 3,2 mdkr (uttryckt i dagens prisnivå) eller med cirka 0,7 procent. Under perioden 2017-2100 beräknas den totala avgiftsökningen till cirka 120 mdkr uttryckt i dagens priser. Uttryckt i dagens lönenivå och diskonterat för årlig tillväxt om 1,8 procent så motsvarar det cirka 70 mdkr. Antalet personer i förvärsaktiv ålder (20-64 år) ökar jämförelsevis med omkring fyra procent av en asylinvandring om 100 000 personer. Skälet till att avgiftshöjningen är lägre än befolkningsökningen är att invandrarnas etablering på arbetsmarknaden tar tid och att de i genomsnitt antas ha lägre pensionsgrundande inkomst än övriga. Avgiftsökningen om cirka 0,7 procent ger en motsvarande procentuell förstärkning av inkomstpensionssystemets finansiella stabilitet som mäts av balanstalet.

2. Om invandrarna kommer in på arbetsmarknaden med en lägre genomsnittsinkomst än rådande medelinkomst, vilket är sannolikt, leder det till en lägre/långsammare utveckling av medelinkomsten. Medelinkomsten påverkar inkomstindex som används för att räkna om pensionärernas inkomstpensioner och de förvärsaktivitas ”inkomstpengskapital”.

Rapporten visar att en asylinvandring om 100 000 personer med uppehållstillstånd kommer att påverka medellönerna negativt. Lägre medellöner innebär att -omräkningarna av pensionerna blir mindre till följd av ett lägre inkomstindex. Inkomstindex beräknas i huvudscenariot, där gällande statistisk historik återupprepas, att bli cirka 0,25 procentenheter lägre under 2020, vilket begränsar utgifterna för inkomstpensionerna samma år med cirka en mdkr (uttryckt i dagens prisnivå). Inkomstindex kommer därefter att följa en lägre utvecklingskurva vilket innebär ytterligare besparingar för inkomstpensionssystemet under nästkommande perioder. Både pensionsutbetalningarna och pensionskontona berörs. Denna kumulativa besparing av lägre pensionsomräkningar är som störst omkring 2040 och beräknas uppgå till omkring sex miljarder kronor uttryckt i dagens priser. Effekten är cirka 200 kronor per pensionär och månad i fasta priser och omkring 130 kronor uttryckt i dagens lönenivå. Tillsammans med ökade avgiftsinkomster förstärks inkomstpensionssystemets resultat med cirka åtta mdkr (vilket motsvarar omkring 2,3 procent av pensionsutbetalningarna). Att det ökade resultatet därefter succesivt trappas av beror på att nivån på inkomstindex för nytillkomna pensionssparare och deras pensionsbehållning inte har någon betydelse utan för dem är det ökningstakten i inkomstindex som har betydelse.

Migrationen förbättrar Pensionssystemets resultat via ökade avgiftsinkomster och lägre pensionsutbetalningar enligt ovan. Pensionssystemet finansiella stabilitet förstärks därmed succesivt av invandringen. Omkring 2048 kommer systemet att ha förstärkts med drygt 200 miljarder kronor (uttryckt i dagens priser) eller cirka 1,5 procent av den totala beräknade pensionsskulden. För hela perioden 2017-2100

beräknas besparingen på pensionsutbetalningarna till nästan 320 mdkr i fasta priser vilket motsvarar 200 mdkr om utbetalningarna diskonteras för årlig tillväxt om 1,8 procent. I detta resultat är avkastningen på den tilltagande buffertfonden som migrationen medför inte inkluderad.

3. En ökad andel invandrare i befolkningen beräknas leda till att statens utgifter för garantipension, bostadstillägg, äldreförsörjningsstöd och efterlevandepensioner ökar. Efterlevandepensioner behandlas dock inte närmare i denna rapport.

Orsaken till att utgifterna för grundtryggheten sannolikt kommer att öka – är att invandrarna i genomsnitt har lägre medelinkomster, sysselsättningsgrad och antal år med inkomst i Sverige. Det senare beror på att en del av invandrarna kommer till Sverige i högre ålder och att det tar tid att etablera sig på arbetsmarknaden. En asylinvandring om 100 000 personer 2015 beräknas öka utgifterna för grundskyddet med cirka 10 mdkr (uttryckt i dagens prisnivå) eller omkring sex procent omkring 2065 när flertalet av dagens invandrare når pensionsåldern vid 65 års ålder. Jämförelsevis ökar antalet personer 64 år och äldre med omkring 1,5 procent 2065. Skälet till att grundskyddet ökar mer än befolkningsökningen är att invandrare i allmänhet har betydligt lägre livsinkomster än övriga medborgare. Utgifterna för grundskyddet belastar statsbudgeten och finansieras med skattemedel. Inkomst- och premiepension är avgiftsbaserat och dessa system anses ligga vid sidan om statsbudgeten. Om pensionsåldern höjs i enlighet med Pensionsåldersutredningens förslag om riktålder – 66 års ålder 2019, 67 års ålder 2022 och 68 års ålder 2038 – begränsas grundskyddsutgifterna till cirka 8 mdkr. Som andel av de totala utgifterna för grundskyddet motsvarar det omkring sex procent. Denna maximala ökning av grundskyddet som andel av pensionsutgifterna uppträder först omkring 2070, dvs. om ytterligare cirka fem år. Skälet till detta är att en höjd ålder för när grundskyddet träder in minskar utgifterna för grundskyddet i motsvarande omfattning både med och utan asylinvandringen om 100 000 personer. För perioden 2017-2100 beräknas grundskyddet öka med total nästan 400 mdkr uttryckt i dagens penningvärde eller omkring 150 mdkr uttryckt i dagens lönenivå.

Innehållsförteckning

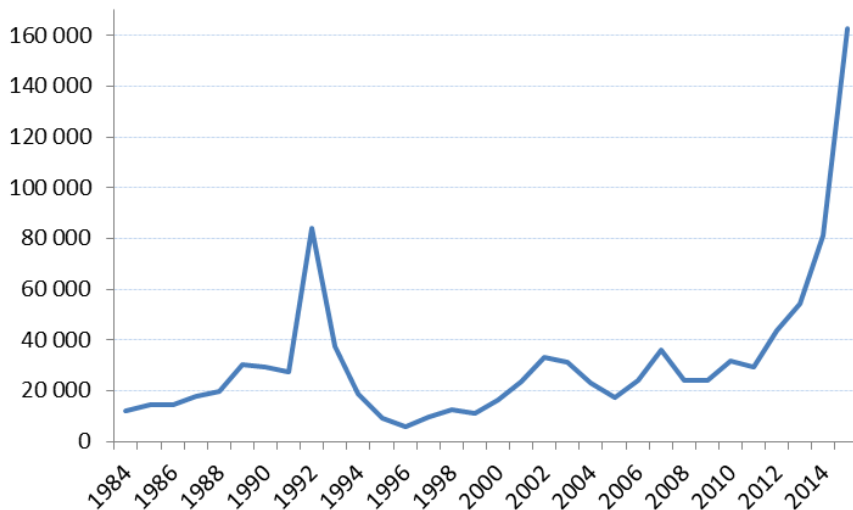
Asylinvandringens ekonomiska effekter på pensionssystemet	1
Förord	2
Sammanfattning	3
Asylprocessen och beskrivande statistisk	5
Andra skäl till att få vistas i Sverige	8
Kortfattad redogörelse för några av migrationens samhällsekonomiska effekter	9
Påverkan på inkomstpensionen av 100 000 asylinvandrare år 2015	12
BILAGA: Statistik om asylsökande mm	25

Asylprocessen och beskrivande statistisk

Migrationsverket är den myndighet som tar emot asylsökande. I väntan på beslut om uppehållstillstånd får sökande ett samordningsnummer. Denna process finns väl beskrivet på Migrationsverkets hemsida¹.

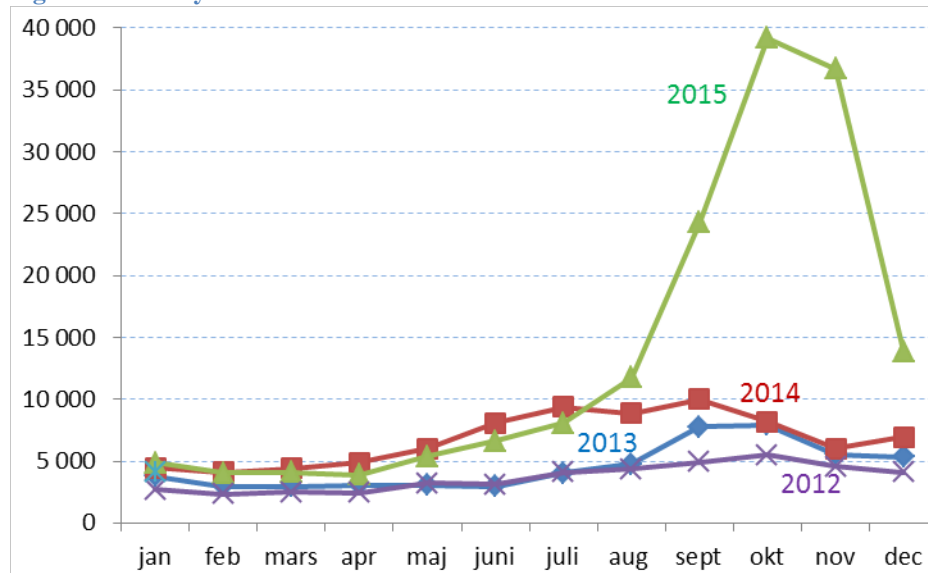
I figuren nedan redovisas årliga inkomna asylärenden under perioden 1984-2015.

Figur 1 Antal asylsökande 1984-2015

Av figuren nedan framgår att den dramatiska ökningen av antalet asylsökande inträffade under senare delen av 2015.

Figur 2 Antal asylsökande månadsvis 2012-2015

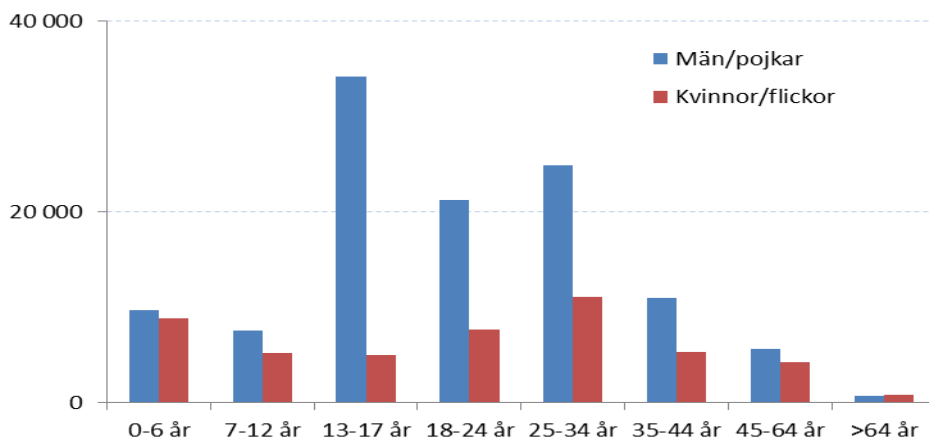

¹ www.migrationsverket.se

Beslutet om uppehållstillstånd har tidigare tagit cirka 18 till 24 månader. Av statistik från Migrationsverket framgår att omkring 55 procent av asylsökande beviljas uppehållstillstånd (andel bifall per avgjorda asylärenden), jfr statistik i bilagan till denna PM. Det innebär att av den stora ökningen av asylsökande kommer drygt varannan att få uppehållstillstånd under 2017, förutsatt oförändrad grad av beviljande och tid för beslut.

Den största enskilda kategorin av asylsökande under perioden jan-nov 2015 var unga pojkar/män, jfr figuren nedan. Av de drygt 160 000 asylsökande var cirka 35 000 ensamkommande barn.

Figur 3 Antal asylsökande 2015 fördelade på ålder och kön

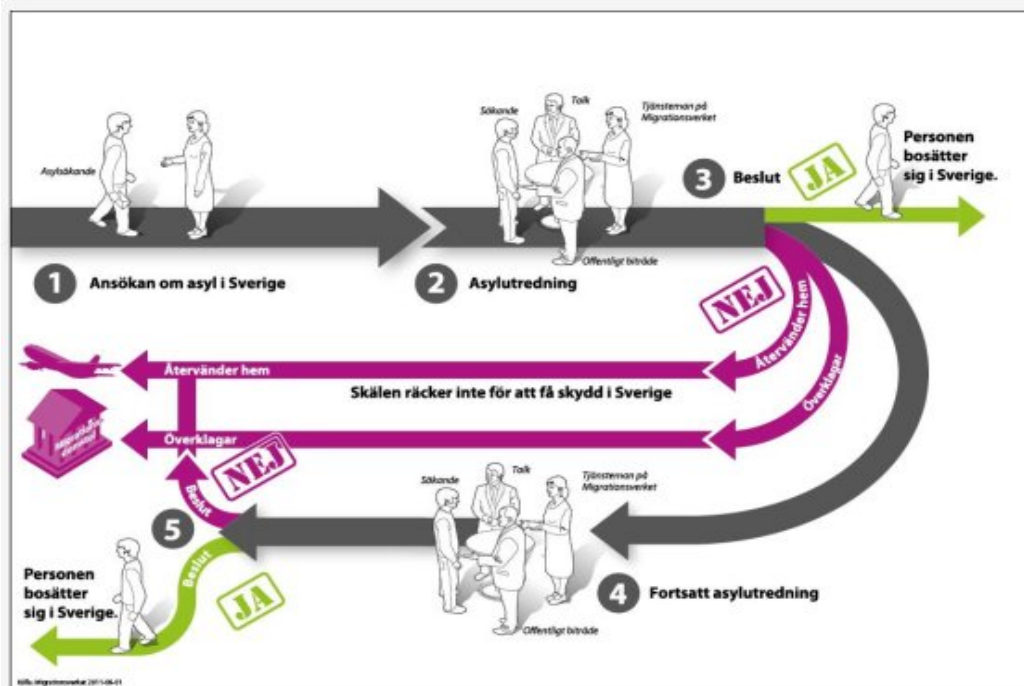

I bild nedan beskrivs kortfattat processen för asylärenden².

² Ansökan om uppehållstillstånd och processen för detta är densamma för alla migranter, förutom EU-medborgare.

Figur 4 Asylärendes gång

Källa: Migrationsverket

Under perioden som asylsökande påverkas inte pensionsystemet eftersom dessa personer normalt sett varken är sysselsatta eller kan få del av grundskyddet i form av garantipension, bostadstillägg eller äldreförsörjningsstöd. Grundtrygghetens förmåner kan de invandrade som är över 65 år få rätt till först när uppehållstillstånd beviljats. Endast cirka 1500 (eller mindre än en procent) av de asylsökande 2015 var 65 år eller äldre.

De individer som får uppehållstillstånd kommer att skrivas ut från Migrationsverket en månad efter det beslutet. När uppehållstillstånd har beviljats kommer individen att bli folkbokförd i Sverige och vistelsetiden i Sverige börjar räknas. Folkbokföringen sker genom att personen vänder sig till Skatteverket för att få ett personnummer och personbevis. Den nyanlände kommer därefter att antingen på egen hand eller genom Arbetsförmedlingens försorg att mottas och bosätta sig en kommun och därmed kan en etableringsplan upprättas³. När individen blir folkbokförd så påverkas även den svenska befolknings- och ekonomiska statistiken.

För att den tidigare asylsökande ska få arbeta krävs arbetstillstånd. Arbetstillståndet fås normalt efter att uppehållstillstånd beviljats.⁴ Individen vänder sig till arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen samordnar etableringen på arbetsmarknaden för den enskilde. Därmed utgår ett visst arbetsmarknadsstöd. Stödet är inte skattepliktigt och därmed utgör det inte heller något underlag för pensionsavgifter. (Pensionsavgifter bidrar dels till finansieringen av inkomstpensionen, dels ger pensionsrätter i både inkomst- och premiepensionen.)

³ Enligt lagen (2010:197) om *etableringsinsatser* för nyanlända invandrare ska kommunerna erbjuda *samhällsorientering* i syfte till att underlätta och påskynda nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet (det s.k. etableringsuppdraget).

⁴ Undantag för arbetstillstånd (förkortas AT-UND) fås om individen har godtagbara id-handlingar. Det är dock få personer som har ett arbete. 2014 var det nästan 450 personer som arbetade av 25 000 med AT-UND, dvs. nästan 1,8 procent av de som fick undantaget och arbetstillstånd.

Etableringsstödet är frivilligt men krävs för att den enskilde ska få arbetsmarknadsstöd.⁵ Etableringsfasen är i de flesta fall på två år, vilket innebär att majoriteten av dagens asylsökande kan förväntas komma ut på arbetsmarknaden först 2019, dvs. efter två år för beslut om uppehållstillstånd och ytterligare två år med etableringsstöd.

När individen skrivs ut från etableringsprogrammet kan han/hon, om individen inte fått vanligt arbete, skrivas in i jobb- och utvecklingsgarantin och få aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning i upp till 450 dagar. Utvecklingsersättningen är skattefria och därmed utgår inga pensionsavgifter och ingen pensionsrätt intjänas. Aktivitetsstöd ges till personer som har fyllt 25 år⁶. Stödet beskattas och är pensionsgrundande. Därefter är den nyanlände hänvisad till kommunernas försörjningsstöd om individen inte kan ordna försörjning på annat vis. Försörjningsstöd är inte skattepliktigt och leder inte till pensionsavgifter eller pensionsrätter.

Nyanlända personer som har fått uppehållstillstånd ombeds av Migrationsverket att vända sig till Försäkringskassan för att omfattas av de allmänna socialförsäkringarna. Slutligen kan personer efter några år med uppehållstillstånd få Svenskt medborgarskap.

Migrationsverket ska pröva om den som söker asyl har rätt till skydd och uppehållstillstånd enligt utlänningslagen. Under 2014 fick drygt 35 000 personer uppehållstillstånd i Sverige sedan de sökt asyl.

Andra skäl till att få vistas i Sverige

En annan grund för att få uppehållstillstånd är av anhörighetsskäl. En ökad asyl invandring kommer sannolikt att påverka och öka anhörighetsinvandringen. Som anknytning till person som redan bor i Sverige räknas make/maka/registrerad partner eller sambo samt barn under 18 år. Under 2014 gavs 42 435 uppehållstillstånd på grund av anhörighet.

Som arbetstagare kan uppehållstillstånd beviljas. Arbetstagaren ska uppvisa ett arbetserbjudande från en arbetsgivare i Sverige och lönen ska uppgå till minst 13 000 kronor i månaden. Under 2014 gavs 15 872 uppehållstillstånd som arbetstagare.

Även gäststuderande kan få uppehållstillstånd. Studierna ska vara på universitet eller högskola. Studenten ska visa att han eller hon kan försörja sig under hela studietiden, för närvarande 8 010 kr per månad. Under 2014 gavs 9 267 uppehållstillstånd för gäststudier.

Dessutom gavs 1 971 s.k. kvotflyktingar tillstånd att komma till Sverige på den årliga flyktingkvoten 2014. Det går inte att ansöka om att bli uttagen som kvotflykting; Sverige tar bara emot ansökningar från FN:s flyktingorgan UNHCR som gäller flyktingar och skyddsbehövande där UNHCR har bedömt att de varken kan återvända till sitt hemland eller leva i säkerhet i det land dit de flytt. Migrationsverket prövar sedan ansökningarna på samma sätt som andra asylansökningar.

EU-medborgare behöver inte söka uppehållstillstånd för att arbeta. Detsamma gäller för medborgare i EFTA.

En EU-medborgare kan bo och arbeta i Sverige utan att söka några tillstånd. EU-medborgare som har sin försörjning tryggad genom egna medel eller anställning har rätt att bosätta sig i Sverige. Sedan våren 2014 behöver EU-medborgare inte längre registrera

---

⁵ Ett krav för stödet är att individen står till arbetsmarknadens förfogande. Även ekonomiskt bistånd kräver att den enskilde står till arbetsmarknadens förfogande.

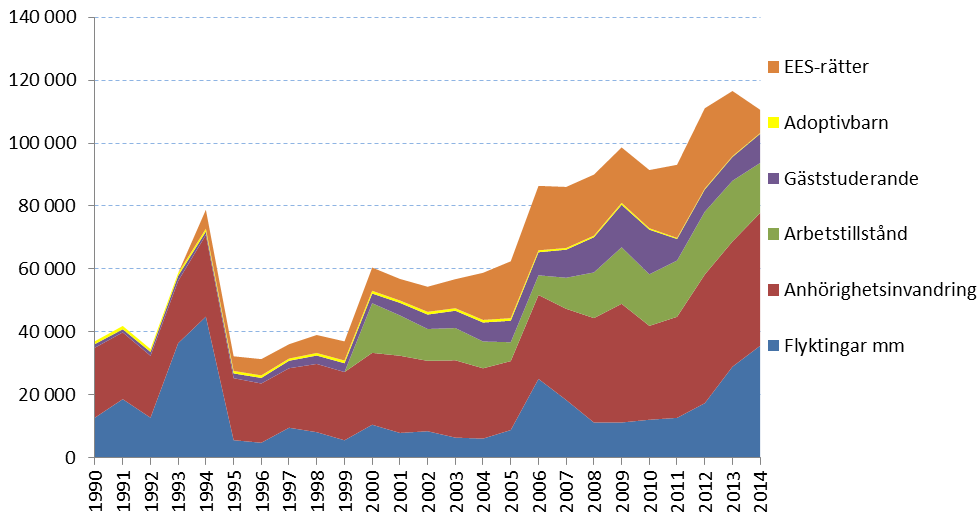
⁶ Om individen uppfyller villkoren för att få A-kassa utgår också aktivitetsstöd. Ersättningen till dem som inte uppfyller villkoren är 223 kronor per dag (fem dagar i veckan) för deltagande i program på heltid.

sig hos Migrationsverket. Under 2013 registrerades 25 501 EU-medborgare som invandrade till Sverige.

Utlänningar som vill besöka Sverige under kortare tid än tre månader behöver inget uppehållstillstånd. Inresetillstånd eller visum krävs dock för de personer från de länder där Sverige eller EU inte har avtal om viseringsfrihet. Under 2014 beviljades nästan 170 000 visum. De flesta visum ges av de svenska ambassaderna runt om i världen.

Figur 5 Antal personer som beviljats uppehållstillstånd 1990-2014

Kortfattad redogörelse för några av migrationens samhällsekonomiska effekter

Enligt flera studier är invandringens långsiktiga finansiella effekter för offentlig sektor i allmänhet små och om de är negativa eller positiva beror på hur väl flyktingarna har integrerats på arbetsmarknaden. Det visas både av svensk forskning – främst av Lennart Flood och Joakim Ruist studie⁷ samt av Jan Ekbergs studie – och av internationellt av OECD:s analys i organisationens International Migration Outlook 2013. Både Flood och Ruist studie från 2015 och Ekbergs studie från 2009 redovisar en omfördelningseffekt från inrikes till utrikes födda och uppskattar den negativa ekonomiska effekten för offentlig sektor till under en procent av BNP. Beräkningarna är dock känsliga för invandringens ålderssammansättning och integration på arbetsmarknaden. Beräkningarna påverkas även av hur offentliga utgifter för t.ex. försvar och rättsväsendet fördelas mellan svensk- och utrikesfödda.

Att enbart fördela offentliga sektorns inkomster och utgifter mellan svenskfödda och utrikesfödda kan ge ett snävt perspektiv när det gäller att besvara frågan om hur ett lands ekonomi påverkas av invandring⁸. De bredare tillväxteffekter som invandringen kan ge

⁷Bilaga 6 till Långtidsutredningen 2015, ”Migration, en åldrande befolkning och offentliga finanser”, SOU 2015:95.

⁸ Maria Eriksson och Stefan Fölster rapport från Reforminstitutet ” Invandringens konsekvenser för ekonomisk tillväxt”, <http://www.reforminstitutet.se/wp/wp-content/uploads/2014/03/Invandringenskonsekvenser140320.pdf>

upphov till riskerar att inte fångas upp. Dessa effekter uppkommer bland annat av att invandring kan bidra till ökad export, ökad specialisering på arbetsmarknaden samt att motverka kompetensbrist och mer allmän arbetskraftsbrist⁹.

Flood och Ruist framhåller i sin rapport (SOU 2015:95) att en ökad sysselsättning hos invandrare skulle vända migrationens underskott för offentlig sektor till ett överskott. Av rapporten framgår bl.a. att 2013 utgjorde utrikesfödda 15,9 procent av befolkningen medan pensionsutgifterna till utrikesfödda var 9,9 procent. En förklaring till detta är att utrikesfödda har en annan och yngre åldersfördelning, vilket även författarna påpekar. I övrigt redovisas inte migrationens påverkan på pensionssystemet mer specifikt i rapporten. Ekbergs rapport (ESO 2009:3) visar också på att en betydande del av den offentliga konsumtionen är åldersberoende, men ingen direkt redovisning av hur migrationen kan tänkas påverka pensionssystemet ges.

Den markant ökade asylinvandringen under 2015 har ökat den offentliga sektorns utgifter¹⁰ och har bidragit till en ökad tillväxt 2015. På några års sikt kommer invandringen att öka arbetsutbudet och därmed påverkas även andra delar av samhällsekonomin. Invandringen kommer på sikt att ge en ökad sysselsättning men även en ökad arbetslöshet i absoluta tal. Investeringar i bostäder¹¹ lär öka vilket kan få en viss dämpande effekt på arbetslösheten. Effekterna av asylinvandringen för samhällsekonomin på några års sikt beror på hur väl integrationen lyckas. En högre sysselsättningsgrad innebär en högre tillväxt och lägre arbetslöshet och vice versa.

De flyktinggrupper som har kommit till Sverige under senaste året har i allmänhet lägre utbildningsnivå än den befintliga befolkningen. Många asylsökande saknar relevant arbetslivserfarenhet, kontakter och språkkunskaper för att snabbt kunna komma in och etablera sig på arbetsmarknaden¹².

Det pågår en politisk och samhällsekonomisk debatt om de i Sverige relativt höga ingångslönerna bör sänkas för att underlätta för de nyinvandrade att få (ett första) arbete. Det som inte alltid kommer fram i debatten är att sänkta ingångslöner kommer att påverka och minska medelinkomsterna och inkomstindex. Ett lägre inkomstindex påverkar omräkningen av inkomstpensionerna och "inkomstpensionskapitalet" som därmed blir lägre.

Det påpekas ibland att ett inflöde av arbetskraft missgynnar de som redan finns på arbetsmarknaden genom en utträngningseffekt. Även om det finns en sådan effekt kan den

---

⁹ Ibid

¹⁰ Utgifter som staten har lånat till, dvs. en expansiv ekonomisk politik jämfört med en där de ökade utgifterna hade finansierats med ökad beskattning och/eller minskade övriga statliga utgifter.

¹¹ Invandringen innebär initialt ökade utgifter för boende och uppehälle åt de asylsökande samt handläggningsresurser inom Migrationsverket. Den stora invandringen som har skett leder även till ökade utgifter för domstolsprövning. Vuxna asylsökande har enbart rätt till akut vård medan barn har rätt till skola och samma omsorg som andra barn. När de asylsökande får uppehållstillstånd ökar kommunernas utgifter för vård och omsorg åt de vuxna samt att statens utgifter för olika bidrag och ersättningar för sociala förmåner ökar.

¹² Gapet eller skillnaden i arbetslöshet mellan inrikes och utrikesfödda är i allmänhet mindre i länder med större löneskillnader. "International Migration: Recent Trends, Economic Impacts, and Policy Implications", Staff Background Paper for G20 Surveillance Note, IMF, November 12, 2015. Ett alternativ till sänkta ingångslöner är statligt stöd för nyanlända i form av skattreduktion på arbetsgivaravgifterna.

motverkas av den ökade produktivitet som invandringen kan ge upphov till. Ungefär på samma sätt som en ökad internationalisering; visserligen riskeras att vissa verksamheter slås ut och att vissa typer av jobb blir sämre ersatta men samtidigt skapas förutsättningar för att andra jobb ska växa fram. I USA har en tydlig sysselsättningseffekt skett på grund av en ökad andel icke-infödda inom olika branscher inom tillverkningsindustrin. En ökning av andelen invandrade med en procent inom en bransch ökar den totala sysselsättningen med närmare fyra procent.¹³

Jan Ekberg påpekar i rapporten, ”Invandringen och de offentliga finanserna”, att flera undersökningar visar att invandringens påverkan på relativa löner och sysselsättning för de infödda har varit små eller försumbara men negativa för tidigare lågutbildade invandrare.¹⁴ Skälet till detta är att invandrare snarare är komplement än substitut för inrikes födda. För individer utan eller med låg utbildning är de nyanlända snarare att ses som substitut.

---

¹³ Maria Eriksson och Stefan Fölster rapport från Reforminstitutet ” Invandringens konsekvenser för ekonomisk tillväxt”.

¹⁴ ”Rapport till expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, ESO 2009:3 sidan 51.

Påverkan på inkomstpensionen av 100 000 asylinvandrare år 2015

Det är inte möjligt att i förväg veta hur stor andel av de asylsökande som kommer att beviljas uppehållstillstånd. De beräkningar som presenteras här syftar dock inte till att vara en prognos över asylinvandringens ekonomiska effekter för pensioner och pensionsrelaterade förmåner. Syftet är att beskriva vad som avgör intäcks- och kostnadsposters existens och storlek. För att skatta storleken används ett starkt förenklande antagande om 100 000 asylinvandrade till Sverige år 2015. Antagandet görs dels för att det är ett antal som är lätt att skala ner och upp, dels för att antalet ligger ganska nära det som skulle bli följden om den av Migrationsverket uppgivna andelen beviljade asylansökningar på 55 procent skulle gälla även de som kom till Sverige 2015.

Under 2015 kom drygt 160 000 asylsökande till Sverige. Denna rapport studerar effekten på "pensionssystemet" av att 100 000 av dessa får stanna. Skälet till att analysera påverkan på pensionssystemet av 100 000 är enkelhet och att resultatet är skalbart. Om det visar sig att enbart 80 000 får uppehållstillstånd så kan resultatet i denna rapport justeras med 8/10 och får enbart 50 000 uppehållstillstånd så kan resultatet från rapporten halveras. Om ärendetiden för ett beslut om uppehållstillstånd ökar så att det i genomsnitt tar tre år i stället för två år så kan effekterna i denna promemoria skjutas fram i tiden med ett år.

Dagens asylsökande kommer att påverka pensionssystemet och pensionsrelaterade förmåner, men först om några år. De som kommer in på arbetsmarknaden och har ett arbete kommer att tjäna in pensionsrätter till inkomstpensionssystemet. Även premie- och tjänstepensionen kommer att påverkas av att fler blir sysselsatta. Men dessa pensionsystems finansiella ställning påverkas inte direkt av förändringar i antalet sysselsatta eftersom de ökade premieavsättningarna direkt motsvaras av en pensionsskuld. Vi antar inte heller att avkastningen inom premie- och tjänstepensionerna påverkas av invandringen.¹⁵ Riksbanken bedömer att flyktinginvandringen kommer att få små effekter på penningpolitiken den närmaste tiden¹⁶.

Rapporten ser enbart till inkomstpensionen och statens utgifter för grundskyddet, dvs. garantipension, bostadstilägg och äldreförsörjningsstöd. Även om rapporten inte beskriver några effekter inom premie- eller tjänstepensionssystemen beaktas dessa pensioner när kostnader för grundskyddets bostadstilägg respektive äldreförsörjningsstöd beräknas.

Resultatet nedan ska tolkas med försiktighet eftersom beräkningarna bygger på en rad antaganden. Antagande som görs bygger på historiska uppgifter som etableringsgrad på arbetsmarknaden och medellöner med mera och dessa behöver givetvis inte gälla för dagens asylsökande.

Beräkningarna utgår från att 100 000 asylsökande får uppehållstillstånd. De antas ha samma ålders- och könsfördelning som sökande hade 2015, jfr figuren i bilagan på sidan 25. Det innebär att andelen som beviljas asyl antagits vara densamma i alla åldersgrupper.

Under perioden 2015-2100 fördelas individerna i fem olika statusgrupper¹⁷:

¹⁵ Givetvis kommer 160 000 asylinvandrare att påverka den reala ekonomin genom ökade offentliga utgifter och ett ökat arbetsutbud. Ett antagande i beräkningarna är att de nyanlända inte påverkar nuvarande försäkrades sysselsättning eller löner i någon betydande omfattning och därmed fås ingen större inverkan på deras premie- eller tjänstepensionskapital.

¹⁶ Penningpolitisk rapport, "December 2015" av Sveriges Riksbank.

¹⁷ Av den överlevande gruppen eftersom vissa personer kommer att avlida. I simuleringen över de initialt 100 000 asylinvandrarna används SCB:s livslängdstabell för 2014.

2016-03-21

- 1 – Asylsökande och kvar hos Migrationsverket
- 2 – Utanför arbetsmarknaden och inte pensionär
- 3 – Arbetsökande
- 4 – Sysselsatt
- 5 – Pensionär

Invandrarna antas vara kvar hos Migrationsverket i två år för att därefter, 2017 och senare, fördelas på grupperna 2-5 ovan.

I beräkningarna bortses från att vissa troligtvis kommer att återvända, skaffa barn eller att vissa anhöriga ansluter sig till familjen. Flyktinginvandrare som återvänder och emigrerar reducerar de beräknade effekterna medan anhörighetsinvandringen och barnafödande ökar befolkningen och ger en adderande effekt till beräkningarna. De positiva och negativa effekterna ovan är svåra att bedöma. I denna rapport bortses från dessa då analysen enbart ser till 100 000 nya invandrare 2015 som får uppehållstillstånd 2017.

De folkbokförda i Sverige kan delats in sju olika kategorier beroende på varifrån de är födda:

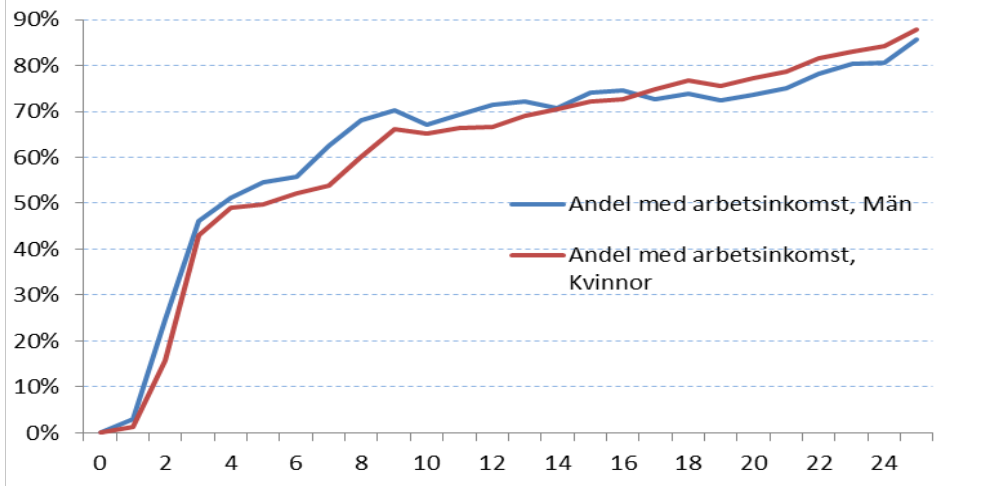
- 1 – Svenskfödda
- 2 – Norden,
- 3 – EU utom norden
- 4 – Övriga Europa förutom norden och EU
- 5 – Länder utanför Europa med högt s.k. human development index¹⁸
- 6 – Länder utanför Europa med medel s.k. human development index
- 7 – Länder utanför Europa med lågt s.k. human development index

Etableringen på arbetsmarknaden för de som sökte asyl år 2015 antas motsvara den historiskt uppmätta etableringsprofilen för födda från länder utanför Europa med låg eller medel "human development index" (HDI). I figuren nedan redovisas etableringsgraden efter vistelsetid för nyanlända från dessa länder.¹⁹

¹⁸ Ett index som årligen tas fram av FN. Hänsyn tas till landets bruttonationalinkomst (BNI), befolkningens förväntade medellivslängd samt utbildningsnivå. Indelningen som används är från år 2012 och källan är *Human Development Report 2013* (UNDP, 2013). Den finns redovisad i SCB befolkningsrapport "Sveriges framtida befolkning 2015-2060" och bilaga 2: <http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Publiceringskalender/Visa-detaljerad-information/?publobjid=24552>.

¹⁹ Etableringsgraden är andelen med pensionsgrundande inkomst av samtliga folkbokförda. Pensionsgrundande inkomst fås av arbete eller a-kassa, sjukpenning eller föräldrapenning. Sociala förmåner fås av tidigare arbete varför rubriken i figuren är arbetsinkomster. I tabell bilaga redovisas SCB:s uppskattade etableringsgrader för män och kvinnor.

Figur 6 Etableringsgraden för kvinnor och män 20-64 år, födda utomlands från länder med låg eller medel HDI uppdelat på antal år i Sverige

Källa: Pensionsmyndigheten och databasen MIDAS

Viktigt för sysselsättningsgraden hos utrikes födda är vistelsetid i Sverige. Enligt Riksrevisionen och statistikuppgifter från SCB tar det 7-10 år innan hälften av de kommunplacerade flyktingarna har etablerat sig på arbetsmarknaden²⁰, vilket inte helt överensstämmer med Pensionsmyndighetens statistik ovan. Riksrevisionen påtalar att yngre personer och män har större sannolikhet för att arbeta än äldre personer och kvinnor. De omtalar även att sannolikheten för etablering påverkas positivt för personer som mottagits i storstäder (inkl. förorter). Även utbildningsnivå och den asylsökandes födelseland och den generella utvecklingsnivån i landet har också betydelse för etableringen på arbetsmarknaden.

Samtliga yngre personer (under 19 år) antas vara utanför arbetsmarknaden (statusgrupp 2) efter att de har fått uppehållstillstånd. Individerna antas även gå i pension vid 65 års ålder (grupp 5). En alternativ ålder för pensionering är Pensionsmyndighetens s.k. ”alternativa” pensionsålder. Den alternativa pensionsåldern anger till vilken ålder varje årskull behöver arbeta för att livslängdsökningen inte ska minska pensionsnivån.

Pensionsåldersutredningen har bland annat föreslagit att åldersgränsen, s.k. riktålder, för när pensionssystemets grundtrygghet inträder ska flyttas till något som mer eller mindre överensstämmer med den alternativa pensionsåldern. Senare beräknas konsekvensen med senare pensionering i enlighet med riktåldern. Övriga individer som inte är sysselsatta (grupp 4) eller som har gått i pension kommer antingen att vara arbetssökande (grupp 3) eller utanför arbetsmarknaden (grupp 2). Fördelningen mellan arbetssökande och de som står utanför arbetsmarknaden bland 20-64 åringarna antas följa tabellen nedan.

²⁰ Granskningsrapport RIR 2015:17, ”Nyanländas etablering – är statens insatser effektiva”.

Uppgifterna avser kommunmottagna och nyanlända flyktingar och flyktinganhöriga i åldern 20-64 år. Uppgifterna, nedbrutet på kön, finns sist i statistik bilagan, se Figur 19 och Figur 20.

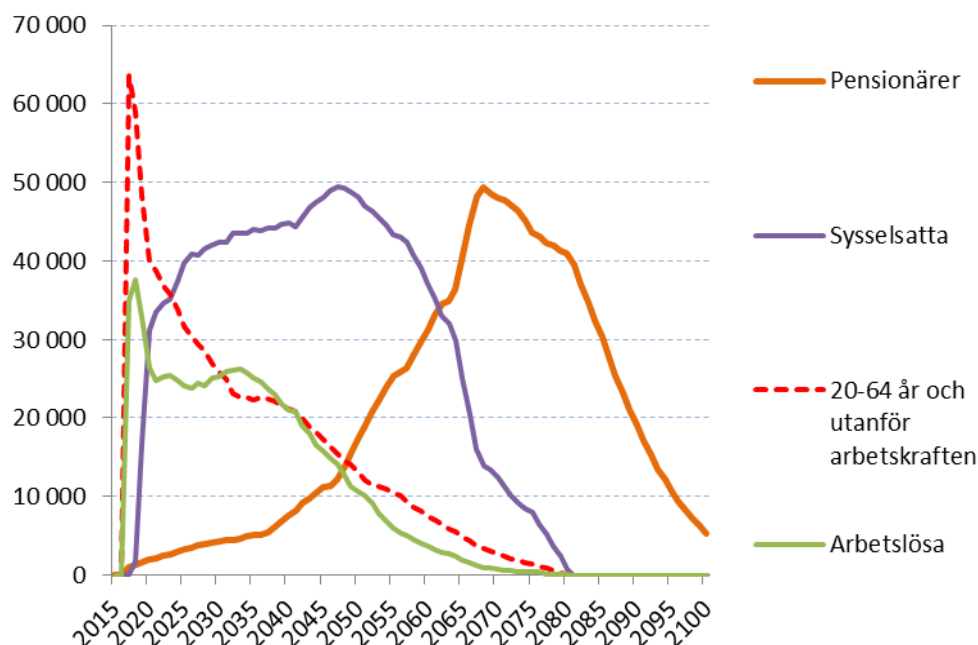
Tabell 1 Arbetslösa, sysselsatta och utanför arbetsmarknad för utrikesfödda mellan 20-64 år, procent, 2014

	Arbetslösa	Sysselsatta	Utanför arbetsmarknaden
Män			
15-24 år	40,5	29,7	29,8
25-54 år	14,2	77,3	8,5
55-74 år	12,5	45,2	42,3
Totalt 15-74 år	16,2	63,1	20,7
Kvinnor			
15-24 år	39,7	26,4	33,9
25-54 år	15,0	65,4	19,6
55-74 år	9,6	39,3	51,1
Totalt 15-74 år	15,9	54,8	29,3

Källa: SCB och AKU

Av tabellen framgår att yngre personer (15-24 år) i högre grad risker att vara arbetslösa jämfört med åldersgruppen 25-54 år. Av tabellen framgår även att utlandsfödda kvinnor står utanför arbetsmarknaden i högre utsträckning än män födda utomlands.

Givet förutsättningarna ovan så kommer de överlevande för varje år av de ursprungligen 100 000 asylinvandrarna att under perioden 2015-2100 fördela sig på statusgrupperna 2-5 enligt figuren nedan.

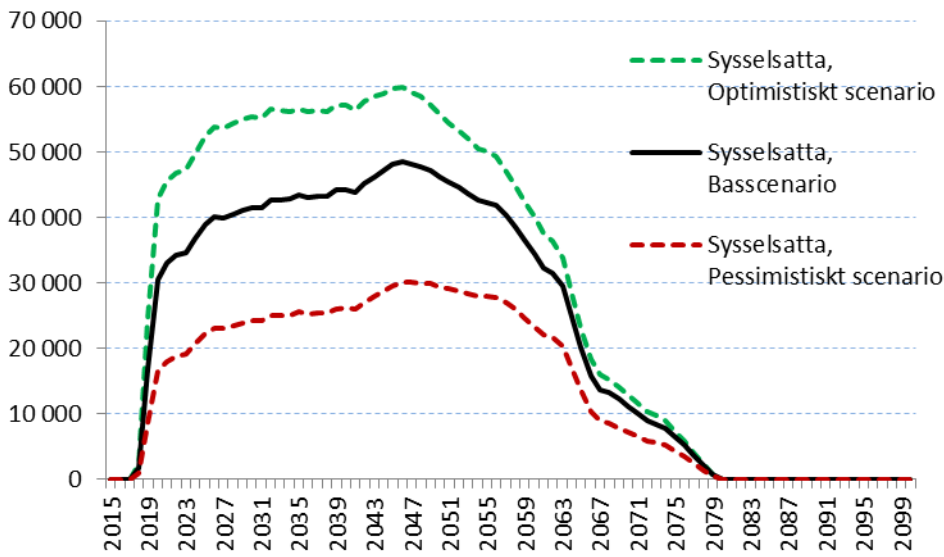
Figur 7 Fördelning av 100 000 asylsökande med uppehållstillstånd på olika statusgrupper 2015-2100

Av figuren framgår bland annat att först 2017 antas asylsökande 2015 få uppehållstillstånd och lämnat statusgrupp 1 (Migrationsverket). Inledningsvis beräknas de flesta vara arbetslösa eller stå utanför arbetsmarknaden. Sysselsättningen tilltar omkring 2020 för att gradvis öka i antal fram till omkring 2045. Därefter fyller många 65 år och antas gå i pension. Pensionärerna tilltar svagt fram till omkring 2035 för att därefter öka mer markant

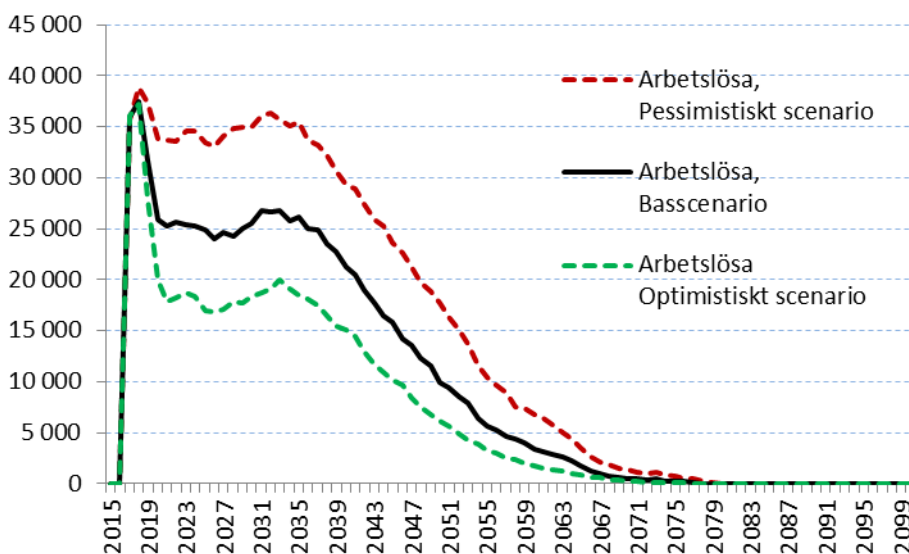
fram till ca 2065. Minskningen av antalet pensionärer efter 2065 beror på att personer avlider.

I två andra scenarier (ett optimistiskt och ett pessimistiskt) antas sannolikheten för etablering vara 50 procent högre/lägre än i huvudscenariot ovan. I figurerna nedan redovisas effekten på antalet sysselsatt och arbetslösa av de två andra scenarierna. Skälet till att visa dessa är att antalet pensionärer är detsamma och det är främst antalet sysselsatta och arbetslösa som påverkar beräkningarna till denna rapport.

Figur 8 Antalet sysselsatta 2015-2100 fördelat på huvudscenariot och de mer optimistiska samt det mer pessimistiska scenariot om etableringsgraden

Figur 9 Antalet arbetslösa 2015-2100 fördelat på huvudscenariot och de mer optimistiska samt det mer pessimistiska scenariot om etableringsgraden

För att beräkna ekonomiska eller finansiella effekter för pensionssystemet så tilldelas individerna i de olika statusgrupperna inkomster enligt tabellen nedan.

Tabell 2 Individernas antagna inkomster i de olika statusgrupperna

Statusgrupp	Inkomster
1 – Asylsökande och kvar i Migrationsverket	Inga pensionsgrundande inkomster ²¹
2 – Utanför arbetsmarknaden och inte pensionär	Inga pensionsgrundande inkomster.
3 – Arbetsökande	Inga pensionsgrundande inkomster eftersom ingen antas ha arbetat innan arbetslösheten och därmed meriterats för försäkringen.
4 – Sysselsatta	Inkomsterna utgör en andel av medelinkomsten från befolkningen 2015. Med befolkning avses de folkbokförda 2015 och exkluderar därmed de invandrade under 2015. Andelen antas bero på och öka med vistelsetiden enligt figur nedan ²² .
5 – Pensionär	Inga nya pensionsrätter. Utbetald inkomst- premie och tjänstepension är beroende av tidigare intjänande som sysselsatt och eventuell utfyllnad av garantipension och kompletterande bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd där andelen samboende och ensamstående följer historiskt mönster. Samtliga hushåll antas ha en för utlandsfödda genomsnittlig boendekostnad omkring 4 800 kronor per månad ²³ . Grundskyddet inkomstindexeras i stället för prisindexering efter medellång sikt (2020), vilket innebär oförändrad politik och att utgifter i förhållande till ekonomin i stort är oförändrade ²⁴ . Vidare antas att ingen har någon pensionsrätt från något annat lands pensionssystem.

²¹ Alla är asylsökande och antas få asylstatus vid uppehållstillståndet. Det innebär att alla vid 65 års ålder betraktas som att de har varit i Sverige sedan 25 årsålder och därmed berättigas till full garantipension (SFB 2010:110, kap. 67 § 7). Individerna antas till hälften vara ogifta och alla har en boendekostnad på 5 000 kronor i månaden uttryckt i dagens priser.

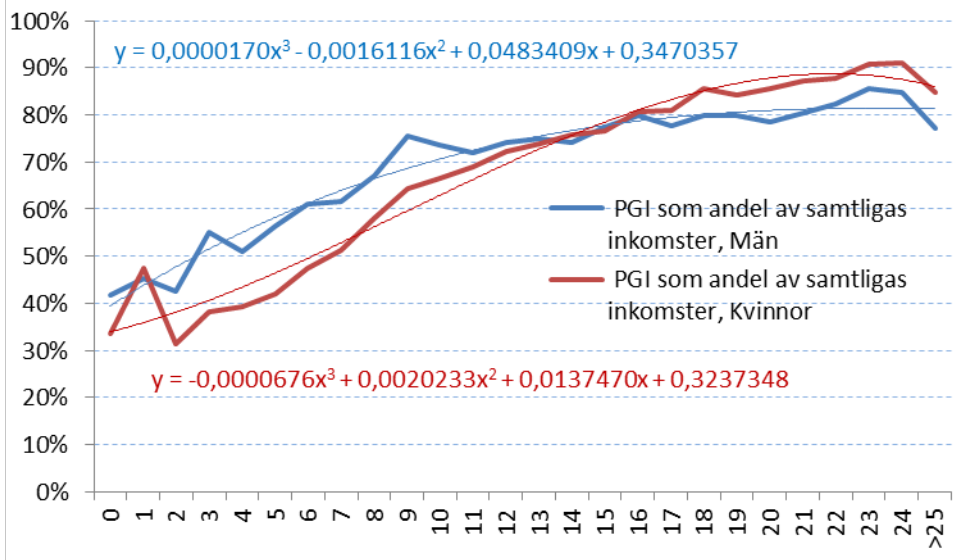
²² Asylinvandrarnas andel av medelinkomst utgår från att invandrarna kommer från länder utanför Europa med låg eller medel HDI-kod. Den reala inkomstillväxten i riket följer prognosstandard om 1,8 procent per år, den reala avkastningen efter avgifter för premiebaserad pension är 3,5 procent.

²³ Källan till uppgiften är SCB:s undersökning om hushållens inkomster från 2013 framräknad till 2016 avseende demografi, priser m.m. Enligt undersökningen utgör 50 procent av boendekostnad inom intervallet 3 000 – 6 420 kronor per månad. I beräkningarna har utgifterna för boendet slumpmässigt varierats inom detta intervall. Skälet till detta är att fånga taket för maximal boendekostnad om 5 000 kronor/månad.

²⁴ För bostadstillägget har hyran och hyrestaket antagits att följa inkomstindex från och med 2020. Övriga gränsvärden som t.ex. fribelopp har 2020 räknats om med hänsyn till relationen mellan pris- och inkomstbasbeloppet för att åren därefter relatera till inkomstbasbeloppet. Även garantipensions gränsvärden m.m. har räknats om på motsvarande vis.

I figuren nedan redovisas genomsnittliga pensionsgrundande inkomster för nyanlända från länder med låg eller medel HDI som andel av samtliga medelinkomster fördelat efter vistelsetid i Sverige.

Figur 10 Födda från länder utanför Europa med låg eller medel HDI och deras genomsnittliga pensionsgrundande inkomst som andel av övriga inkomster²⁵

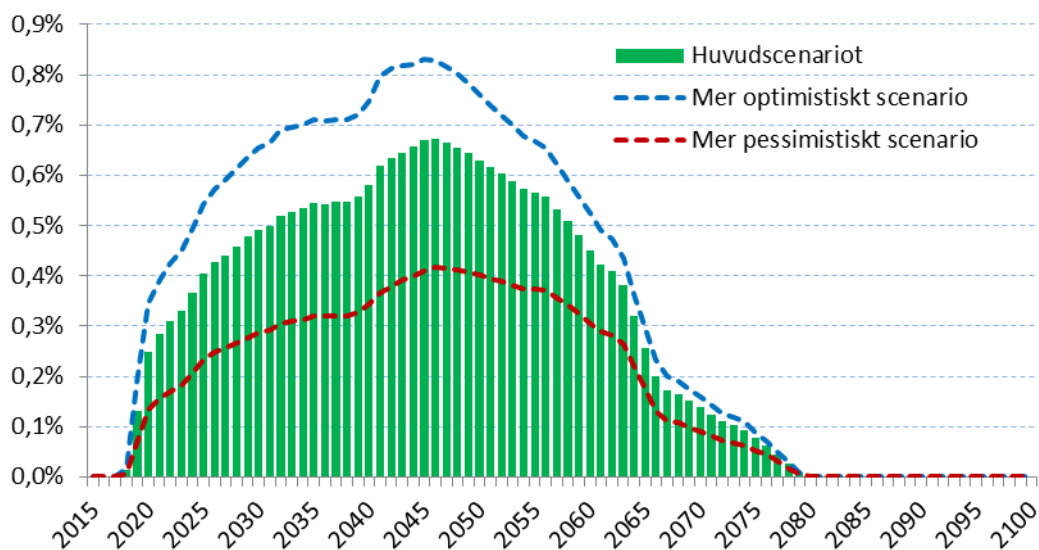
Källa: Pensionsmyndigheten och MIDAS

Av figuren nedan visas avgiftsinkomsterna för huvudscenariot och det optimistiska och det pessimistiska alternativet. Avgiftsinkomsterna ökar fram till omkring 2045 för att därefter avta. Mönstret beror på utvecklingen av antalet sysselsatta. I det positiva scenariot är ökningen som störst nästan 0,2 procentenheter högre än basscenariot. Motsvarande för det pessimistiska alternativet är omkring 0,3 procentenheter lägre ökning av avgiftsinkomsterna²⁶.

²⁵ Relationen avser dem med pensionsgrundande inkomster och deras pensionsgrundande inkomst efter vistelsetid som andel av befolkningens genomsnittsinkomst. Individer som saknar inkomst ingår inte i någon av grupperna som jämförs. Figuren inkluderar uppskattad andel för män resp. kvinnor med avseende på vistelsetid, regression, som ett tredjegradspolynom för vistelsetid. I bilaga redovisas motvarande figur men där de som saknar inkomst är inkluderade dock utan regressionsekvationen inritad.

²⁶ De totala avgiftsinkomsterna och pensionsutbetalningarna är beräknade med Socialdepartementets stock- och flödesmodell, StateSim. Modellen finns beskriven i Pensionsmyndighetens rapport "Så påverkar en höjd pensionsålder samhällsekonomin, riktålderrapport 4", <http://www.pensionsmyndigheten.se/24377.html>

Figur 11 Avgiftsinkomsterna från 100 000 asylinvandrare, procent 2015-2100

Ökade avgiftsinkomster innebär samtidigt intjänade pensionsrätter till de nytillkomna. Avgifterna kommer i framtiden att leda till ökade pensionsutbetalningar från pensionssystemet. De nytillkomnas pensionsgrundande inkomster kommer också att påverka pensionsutbetalningarna för dagens pensionärer. Skälet är att nytillkomnas inkomster kommer att påverka medelinkomsterna och inkomstindex. De kan också påverka indexeringen genom att de ökade avgifterna påverkar inkomstpensionens betalningsförmåga positivt. Bättre betalningsförmåga innebär lägre risk för att balanseringen (bromsen) i pensionssystemet behöver användas.

Om asylinvandranas sysselsättningsgrad är densamma som övriga befolkningens på cirka 80 procent och där även lönerna är densamma kommer avgiftsinkomsterna till inkomstpensionssystemet att öka till nästan sex miljarder kronor 2045, en fördubbling av avgifterna jämfört med basscenariot ovan.

Avgifterna beräknas successivt öka för att 2050 vara cirka 3,2 mdkr högre uttryckt i dagens priser. Under perioden 2017-2100 beräknas den totala avgiftsökningen till cirka 120 mdkr i fasta priser. Uttryckt i dagens lönenivå och diskonterat för årlig tillväxt om 1,8 procent motsvarar det ca 70 mdkr.

Inkomstpensionen räknas årligen om med hjälp av inkomstindex (eller balansindex under balanseringsperiod)²⁷. Inkomstindex speglar utvecklingen av genomsnittsinkomsten för dem som har inkomster i åldrarna 16-64 år. Hur stor invandringens påverkan på medelinkomsten och därmed inkomstindex blir beror på de nyanländas sysselsättningsgrad och medelinkomsten. En lägre sysselsättningsgrad ger en mindre effekt på inkomstindex än en högre sysselsättning²⁸. Eftersom nyanlända har och antas ha en lägre inkomst än befolkningen i övrigt kommer en hög sysselsättningsgrad att få en större negativ inverkan på inkomstindex, jfr figuren nedan som visar effekten på inkomstindex utifrån bas- och ett

²⁷ Balanseringen beräknas upphöra 2018. I beräkningen utgår från inkomstindex varför det fortsatta resonemanget bortser från balansering.

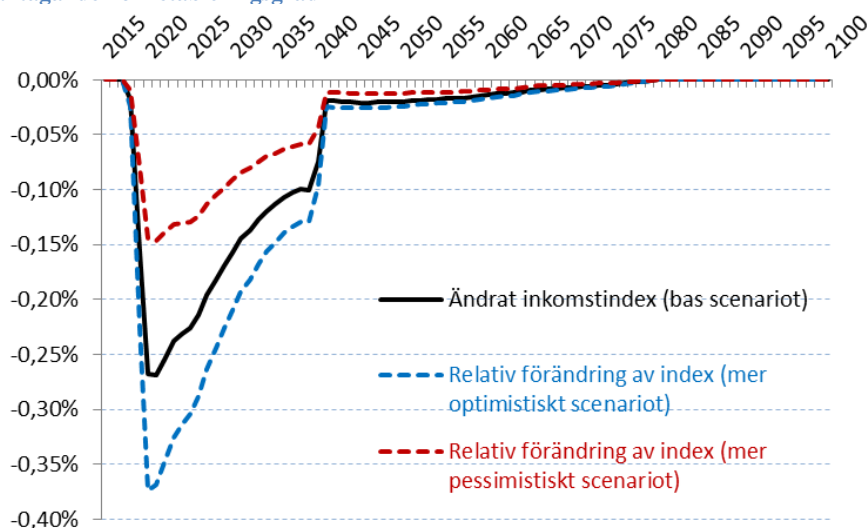
²⁸ Vilket beror på att dagens nyanlända invandrare har en lägre medelinkomst än befolkningen i övrigt. Nämnas kan att arbetsinvandringen på 1960-talet hade högre medelinkomster och högre sysselsättningsgrad än befolkningen i övrigt.

mer optimistiskt och pessimistiskt scenario om etableringsgraden. Om de nyanlända i genomsnitt får en relativt hög medelinkomst kommer den negativa effekten på inkomstindex att vara lägre än om medelönerna är lägre. Förändringen av inkomstindex för ett år ges i formeln nedan:

$$\frac{\sum PGI_U + \sum PGI_I}{N_U + N_I} / \frac{\sum PGI_U}{N_U}$$
, där U symboliserar dagens befolkning innan invandringen av 100 000 personer och I betecknar pensionsgrundande inkomst (PGI)²⁹ och antalet med PGI (N) från de 100 000 nyanlända.

Som framgår av formeln ovan: om antalet sysselsatta nyanlända med pensionsgrundande inkomst (N_I) i förhållande till befolkningen i övrigt (N_U) är marginell, kommer även förändringen av inkomstsumman att vara marginell med en liten inverkan på inkomstindex. Om däremot alla 100 000 tillkomna blir sysselsatta 2017 med en pensionsgrundandeinkomst om t.ex. 50 000 beräknas inkomstindex minska med 1,6 procent³⁰. För 2019 antas drygt 16 000 av de nyanlända vara sysselsatta med cirka 40 procent av övrigas genomsnittsinkomst, med dessa förutsättningar beräknas inkomstindex minska som mest med cirka 0,25 procent i basscenariot.

Figur 12 Förändringen av inkomstindex 2015-2100 av 100 000 asylinvandrare 2015 med olika antaganden om etableringsgrad

Värden på förändringen av inkomstindex understigande noll innebär en lägre omräkning av såväl de förvärvsaktivas inkomstpensionskapital som inkomstpensioner som utbetalas. Det paradoxala är att ju bättre integrationen går desto större är den negativa effekten på genomsnittsinkomstens utveckling och därmed på inkomstindex och inkomstpensionerna. Skälet till detta är som nämnts ovan är att inkomstindex ser till medelinkomster och att de

²⁹ PGI avses hela pensionsgrundande inkomsten och inte det takade beloppet för personer i åldern 16–64 år.

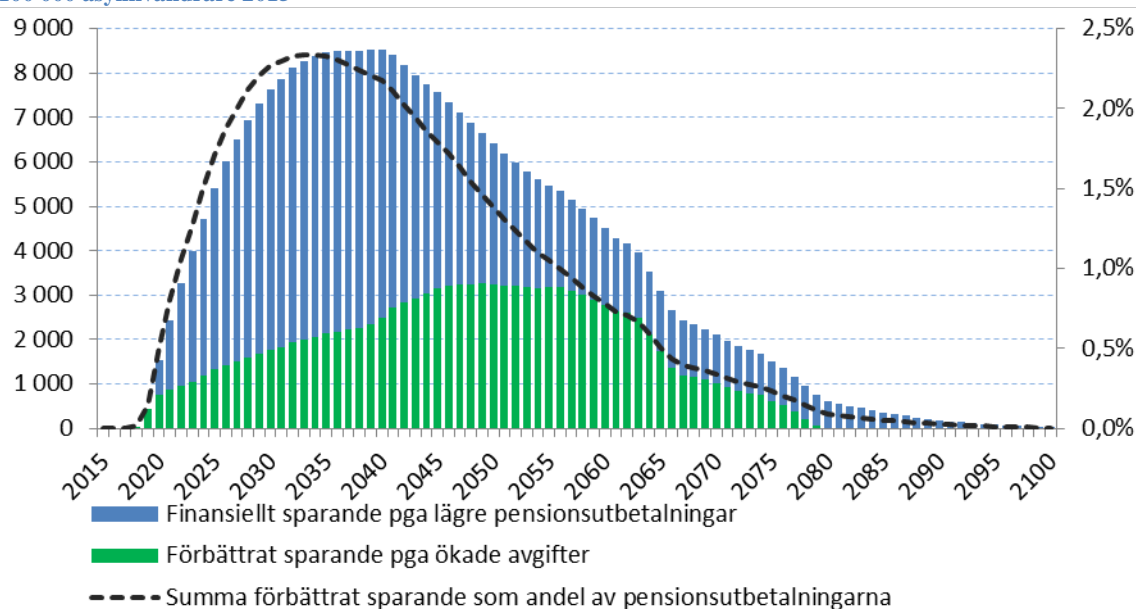
³⁰ Av taxerings skull fångas denna effekt först upp året efter. I våra enkla kalkyler bortses från denna kassamässiga effekt. Vilket får ses som teoretiskt största reducering av inkomstindex av 100 000 invandrare [= (1 780 mdkr / 1 770 mdkr) / (5 457 000 / 5 357 000)]. Den lägsta pensionsgrundande inkomsten för 2016 är 18 800 kronor [=0,423 prisbasbelopp avrundat uppåt till närmaste hundratal kronor].

nya invandrarna förväntas ha lägre i inkomster i allmänhet och ju fler av dem som kommer ut på arbetsmarknaden desto större är den negativa påverkan.

Ett lägre inkomstindex kan påverka inkomstbasbeloppet. Inkomstbasbeloppet används inom det allmänna pensionssystemet för att beräkna taket för den enskildes avgifter till det allmänna pensionssystemet och den maximala pensionsgrundande inkomsten. I beräkningarna bortses från ev. lägre inkomstbasbelopp eftersom förändringen av inkomstindex inte är av den storleken så att inkomstbasbeloppet förändras eller att det i så fall påverkar pensionssystemet marginellt.³¹

Figuren nedan visar inkomstpensionssystemets finansiella sparande som förbättras av dels ökade avgiftsinkomster, dels minskade pensionsutbetalningar.

Figur 13 Förbättrat finansiellt sparande för inkomstpensionssystemet, mnkr uttryckt i dagens priser av 100 000 asylinvandrare 2015

I figuren framgår att inkomstpensionssystemet förbättrade resultat beror till större del av lägre pensionsutbetalningar än ökade avgiftsinkomster. Utbetalningarna blir lägre till följd av att medellönerna minskar och att inkomstindex sänks. Ett minskat index ett enskilt år innebär att inkomstindex åren därefter kommer att följa en lägre utvecklingskurva. Det innebär ytterligare besparingar för inkomstpensionssystemet av lägre pensionsutbetalningar. Även de förvärvsaktiva eller pensionsspararna påverkas med lägre uppräknings på pensionskontona. Denna kumulativa besparing för pensionssystemet är

³¹ Arbetsgivaren betalar full ålderspensionsavgift om 10,21 procent av lönen. Den enskilde betalar i allmän pensionsavgift 7 procent upp till avgiftstaket om 8,07 inkomstbasbelopp. Eftersom den allmänna pensionsavgiften inte ger någon pensionsrätt är den maximala pensionsgrundande inkomsten 7,5 inkomstbasbelopp [=8,07 x (1-7%)]. Inkomstbasbeloppet beräknas från förändringen av inkomstindex. Det avrundas till närmaste 100 kronor. Pga. avrundningen så måste förändringen av index uppgå till omkring 14 procent så tillvida att ändringen av inkomstindex på marginalen får inkomstbasbeloppet att ändras. Om inkomstbasbeloppet skulle minska med 100 kronor så skulle inkomstpensionssystemet avgiftsinkomster minska med cirka 50 miljoner kronor. Notera att även tjänstepensionssystemet ser till inkomstbasbeloppet där premierna är lägre (oftast 4,5 procent av inkomsten) under 7,5 inkomstbasbelopp och högre därutöver (30 procent av överskjutande inkomst). Ett ev. lägre inkomstbasbelopp skulle därmed innebära högre avsättningar till tjänstepensionen.

som störst omkring 2040 och uppgår till drygt sex miljarder kronor uttryckt i dagens priser. Effekten är cirka 200 kronor per pensionär och månad, uttryckt i dagens lönenivå motsvara det cirka 130 kronor per månad. Tillsammans med ökade avgiftsinkomster förstärks inkomstpensionssystemet med total drygt åtta mdkr (vilket motsvarar omkring 2,3 procent av de totala pensionsutbetalningarna). Att besparingen för pensionssystemet därefter succesivt trappas av beror på att nivån på inkomstindex för nytillkomna pensionsparare och deras pensionsbehållning inte har någon betydelse utan för dem är det ökningstakten i inkomstindex som har betydelse och som på sikt antas vara densamma. För hela perioden 2017-2100 beräknas pensionssystemets minskade pensionsutbetalningar till nästan 320 mdkr i fasta priser vilket motsvarar 200 mdkr om utbetalningarna diskonteras för årlig tillväxt om 1,8 procent.

Det ökade finansiella sparandet enligt figuren ovan avser enbart ökade avgiftsinkomster och lägre pensionsutbetalningar. Ett ökat avgiftsnetto innebär att buffertfondens saldo förbättras. En större buffert innebär att fondens avkastning i förväntan ökar vilket stärker inkomstpensionssystemets ytterligare. Balanstalet, inkomstpensionssystemets tillgångar i relation till dess skulder, kommer därmed att förbättras. Enligt Pensionsmyndighetens anslagsuppföljning från 19 februari 2016 eller prognos beräknas balanseringsperioden upphöra 2019³². Beräkningarna utgår från att det inte blir någon ny balanseringsperiod därefter.

Pensionssystemets finansiella stabilitet påverkas av förändrade avgiftsinkomster. Avgiftstillgången ser till avgiftsinflödet men även av omsättningstiden³³. Invandringen bedöms minska omsättningstiden, eftersom de inflyttande börjar betala in vid högre ålder vilket minskar avgiftstillgången, vilket bedöms få en reducerande effekt på ökningen av balanstalet (pensionssystemets tillgångar i förhållande till dess skulder). Invandringens påverkan på omsättningstiden är inte beaktade i denna rapport. Det beror bland annat på att vi avser analysera om nuvarande mätts definition är ändamålsenlig och effektiv mot bakgrund av den stora invandringen till Sverige. Myndigheten avser att återkomma med en analys av denna fråga.

Det mer optimistiska och det mer pessimistiska scenariet om etableringsgrader beräknas innebära att finansiella sparandet för pensionssystemet förbättras med cirka elva respektive fem mdkr (uttryckt i dagens prisnivå) omkring 2040. Som andel av pensionsutgifterna uppgår förbättringen av sparandet till cirka 3,1 respektive cirka 1,3 procent av det mer optimistiska och det mer pessimistiska scenariernas antaganden om etableringsgraden på arbetsmarknaden. I det realistiska scenariot med en fullständig integrering där asylinvandrarerna har samma sysselsättningsgrad och medellöner som övriga befolkningen kommer ålderspensionssystemets finansiella sparande att förbättras av ökade avgiftsinkomster, omkring sex mdkr 2040. Någon effekt på inkomstindex och därmed dagens pensionsutbetalningar uppkommer inte eftersom asyl invandrarnas inkomster i genomsnitt överensstämmer med övrigas medelinkomster.

Ett ökat finansiellt sparande minskar risken för att en ny balanseringsperiod ska uppträda. Den ackumulerade besparingen för inkomstpensionssystemet fram till 2048 av lägre pensionsutbetalningar och högre avgiftsinkomster är cirka 200 mdkr. 200 mdkr motsvarar omkring 1,5 procent av den totala pensionsskulden³⁴. Ett högt balanstal innebär att

³² <http://www.pensionsmyndigheten.se/Anslagsbelastningar.html>

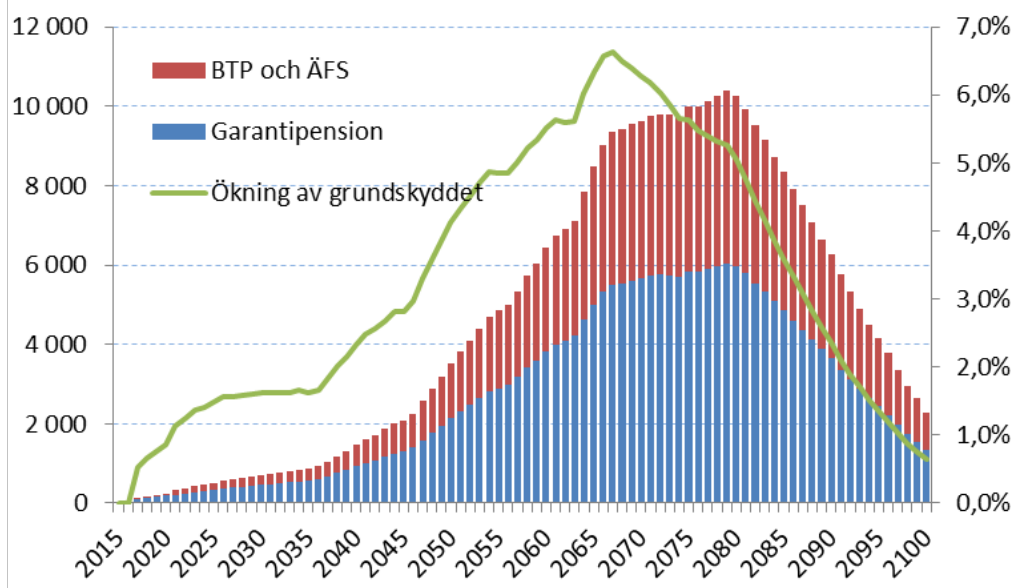
³³ Se bilaga B till Orange rapport, <http://www.pensionsmyndigheten.se/PublikationerPaSvenska.html>

³⁴ Pensionsskulden vid slutet av 2015 uppgick till 8517 mdkr, jfr myndighetens årsredovisning, <http://www.pensionsmyndigheten.se/24457.html>. En årlig skulduppräknig med 1,8 procent innebär 2040 att pensionsskulden uppgår till cirka 13 300 mdkr.

pensionssystemet har ett ackumulerat sparande eller ett överskott som eventuellt inte behövs för att täcka framtida eventuella underskott. Vem äger överskottet, hur ska det användas? En del av överskottet skulle kunna delas ut till dagens pensionärer och pensionssparare så att den generation som har genererat överskottet också är dem som får ta del av sitt tidigare sparande³⁵. I utredningen ”Utdelning av överskott i inkomstpensionssystemet” (SOU 2004:25) ansågs balanstal över 1.1, dvs. ett överskott om tio procent av skulden, ansågs vara ”utdelningsbara”. Utredningen föreslog att sådana överskott skulle delas ut genom att öka eller ”gasa på” indexeringen för både pensionärer och pensionssparare³⁶.

Invandringen påverkar även grundskyddet för de äldre. Grundskyddet ligger utanför ålderspensionssystemet och påverkar inte dess utgifter. Grundskyddet, garantipensionen, bostadstillägget och äldreförsörjningsstödet belastar statsbudgeten som därmed försvagas³⁷. Dessa utgifter beräknas öka 2070 med drygt 10 mdkr eller med omkring 6,5 procent, som en följd av den ökade migrationen, se figuren nedan. Jämförelsevis ökar antalet personer 64 år och äldre med omkring 1,5 procent 2065.

Figur 14 Beräknad ökningen av garantipension och bostadsstöd till äldre, mnkr och ökning av dessa i procent, till följd av 100 000 asylinvandrare, 2015-2100

³⁵ Att jämföras med skälighets- eller kontributionsprincipen inom livförsäkringsbolag, SOU 2006:55, som anser att överskott ska fördelas rättvist mellan dagens försäkringstagare.

³⁶ Ett överskott om 10 procent motsvarar idag cirka 852 miljarder kronor, omkring 3,2 helårsutbetalningar av inkomstpensionen eller drygt 850 000 kronor per person.

³⁷ Även det förhöjda grundavdraget för äldre (de som vid utgången av inkomståret har fyllt 66 år) som infördes 2009 skulle kunna inkluderas, Syftet var att förbättra de ekonomiska villkoren för i första hand de sämst ställda pensionärerna (2008 års ekonomiska vårproposition, prop. 2007/08:100). I denna rapport är skatteutgiften inte inkluderad i grundskyddet.

Skälet till att grundskyddet ökar mer än befolkningsökningen är att asylinvandrare i allmänhet har och antas få en betydligt lägre livsinkomst än övriga medborgare. Grundskyddet som andel av asylinvandrarnas totala pension avtar med yngre årskullarna³⁸. Skälet till att grundskyddet ökar i framtiden är att asylinvandrarna 2015 är relativt unga och därmed ökar antalet ålderspensionärer och därmed även statens utgifter för äldres grundskydd i framtiden. För hela perioden beräknas statens utbetalningar för grundskyddet att öka med nästan 400 mdkr. Diskonterat med den antagna inkomstillväxten på 1,8 procent per år blir beloppet drygt 150 mdkr.

Det mer optimistiska och det mer pessimistiska scenariet innebär att statens utgifter för grundskydd försämras med omkring 9 resp. 12 mdkr (uttryckt i dagens prisnivå). Som andel av grundskyddet totalt uppgår ökningen till drygt 6 resp. cirka 8 procent. I scenariot med en sysselsättningsgrad och löner för asylinvandrarna som motsvarar övriga befolkningens så beräknas grundskyddet att succesivt öka till cirka 3,5 mdkr vilket är en ökning av grundskyddet med omkring 2,5 procent.

Pensionsåldersutredningen lämnade ett förslag i betänkandet ”Åtgärder för ett längre arbetsliv”, SOU 2013:25, om s.k. riktålder. Riktåldern innebär att åldersgränserna i angränsande försäkrings- och skattesystem successivt höjs med 2/3 av förändringen av livslängdsökningen sedan 1997. Riktåldern beräknades i utredningen att vara 66 år för inkomståret 2019 och höjdes till 67 resp. 68 år under 2022 och 2038. Asylinvandring av 100 000 personer och en höjd riktålder enligt utredningen förbättrar ålderspensionssystemets finansiella sparande med ytterligare cirka 0,2 mdkr till omkring 8,6 mdkr. Statens utgifter för grundskyddet reduceras med cirka 2 mdkr till omkring 8 mdkr år 2065.

Under perioden fram till 2048 förstärktes inkomstpensionssystemet av minskade inkomstpensionsutbetalningarna och högre avgiftsinkomster med cirka 200 mdkr. Av dessa 200 miljarder utgörs 40 mdkr av inkomstförstärkningar och 160 mdkr av utgiftsminskningar. För motsvarande period beräknas statens utbetalningar för grundskydd att öka med cirka 16 miljarder kronor. För perioden 2015-2060 beräknas statens utbetalningar för grundskydd att öka med omkring 170 miljarder kronor medan pensionssystemet förstärks med nästan 400 miljarder kronor. Av dessa 400 miljarder utgörs 130 mdkr av inkomstförstärkningar och 270 mdkr av utgiftsminskningar.

Invandrarnas effekt på pensionssystemet och grundskyddet samt givetvis övriga delar av samhällsekonomin är beroende på hur väl integrationen går. En sämre integrering innebär ett sämre utfall och ett bättre införlivande av de nyanlända i samhället ger ett bättre utfall. Resultaten ovan ska endast ses som en indikation på utfallet av 100 000 nyanländas givet att deras inkomster utvecklas med tidigare historiska förlopp. Resultaten ska mer ses som fingervisning på riktningen och inte utfallet i exakta belopp eftersom utfallet är behäftad med stor osäkerhet.

---

³⁸ När i stort alla asylinvandrarna har gått i ålderspension kommer dock grundskyddet som andel av total pensionsinkomst att succesivt öka eftersom vi antar att grundskyddet följer inkomstindex (oförändrad politik) och inkomstpensionen omräknas med följsamhetsindex (=inkomstindex/1.016).

BILAGA: Statistik om asylsökande mm

Tabell 3 Antal asylsökande 2013-15, avgjorda asylärenden och antal bifall samt andel bifall i procent

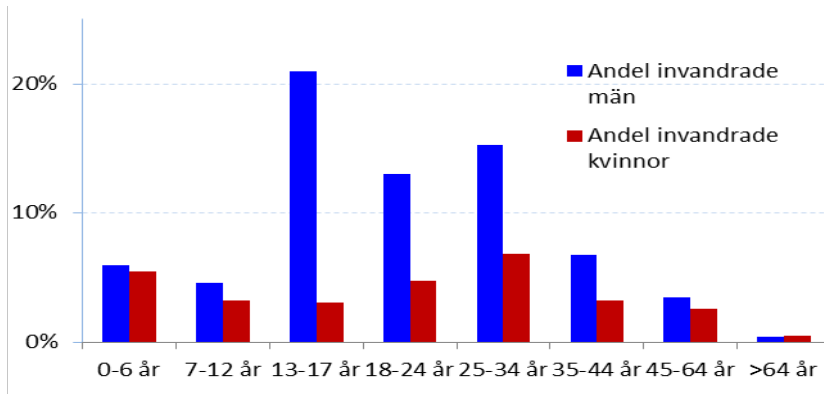
	Inkomna asylärenden		Avgjorda asylärenden			Varav bifall		bifall/avgjorda ärenden, %				
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
jan	3 802	4 451	4 896	2 703	3 920	3 110	1 070	2 121	1 306	39,6	54,1	42,0%
feb	2 970	4 109	4 040	3 884	4 758	4 346	1 747	3 043	2 343	45,0	64,0	53,9%
mars	2 964	4 406	4 117	4 045	4 819	4 781	1 774	2 939	2 456	43,9	61,0	51,4%
apr	3 061	4 855	3 917	4 672	4 251	4 834	1 980	2 437	2 622	42,4	57,3	54,2%
maj	3 084	6 019	5 376	4 358	3 810	4 232	2 036	2 204	2 202	46,7	57,8	52,0%
juni	2 978	8 073	6 619	3 839	4 438	4 876	1 737	2 565	2 823	45,2	57,8	57,9%
juli	4 061	9 385	8 065	3 553	4 619	4 903	1 519	2 890	3 045	42,8	62,6	62,1%
aug	4 798	8 877	11 746	3 457	3 734	4 086	1 608	2 128	2 562	46,5	57,0	62,7%
sep	7 767	9 976	24 307	4 039	4 714	5 522	2 170	2 775	3 615	53,7	58,9	65,5%
okt	7 908	8 184	39 196	5 370	5 501	6 428	3 139	3 140	3 921	58,5	57,1	61,0%
nov	5 535	6 009	36 726	5 434	4 461	5 776	3 357	2 470	2 973	61,8	55,4	51,5%
dec	5 331	6 957	13 872	4 516	4 478	5 908	2 361	2 508	2 763	52,3	56,0	46,8%
Summa	54 259	81 301	162 877	49 870	53 503	58 802	24 498	31 220	32 631	49,1	58,4	55,5%

Tabell 4 Antal asylsökande 2015 fördelat på åldersgrupp och kön

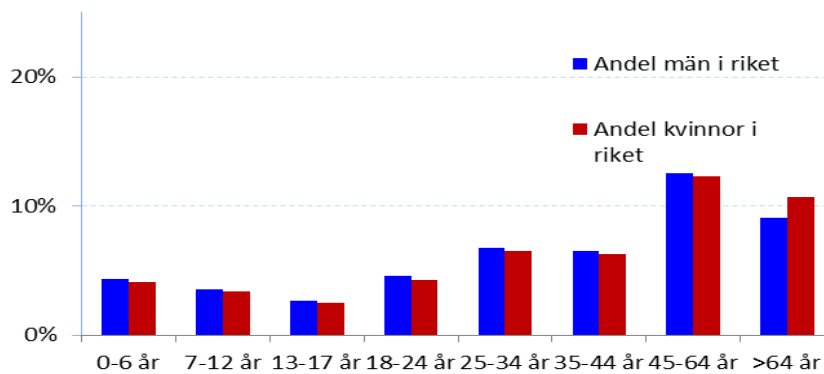
Åldersgrupp	Antal	varav män (inkl pojkar)	varav kvinnor (inkl flickor)	varav barn (inkl ensamkommande barn)	varav ensamkommande barn
0-6 år	18 551	9 689	8 862	18 551	312
7-12 år	12 717	7 516	5 201	12 717	2 251
13-17 år	39 116	34 171	4 945	39 116	32 806
18-24 år	28 920	21 228	7 692		
25-34 år	35 916	24 831	11 085		
35-44 år	16 281	10 961	5 320		
45-64 år	9 869	5 637	4 232		
>64 år	1 507	695	812		
Total:	162 877	114 728	48 149	70 384	35 369

De asylsökande har en yngre åldersstruktur än befolkningen i övrigt, jfr figurerna nedan.

Figur 15 Andel asylsökande män och kvinnor fördelat på åldersgrupper, 2015

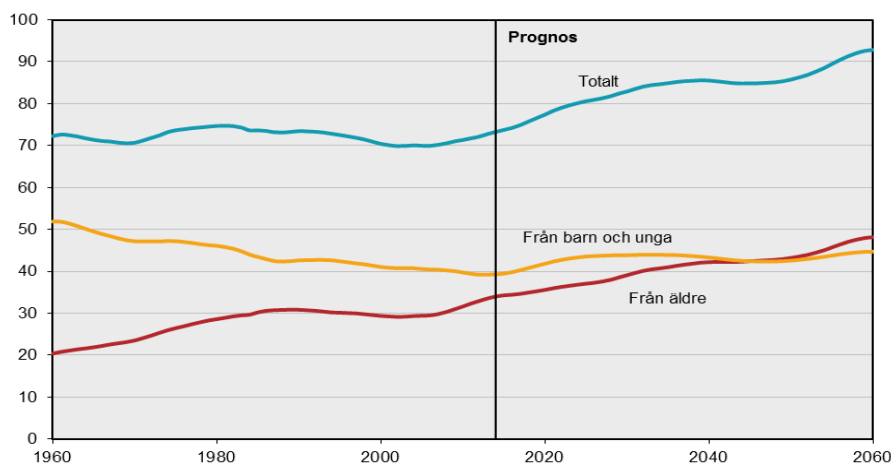

Figur 16 Andel män och kvinnor i befolkningen fördelat på åldersgrupper, 2015

Invandring innebär att åldersstruktur i befolkningen blir yngre. Den demografiska försörjningskvoten av äldre (summan av antal personer 65 år och äldre i relation till antalet personer 18–64 år) förbättras av migrationen. Om samtliga drygt 162 000 asylsökande beviljas uppehållstillstånd minskar försörjningskvoten med cirka 0,5 procentenheter, från drygt 33 procent till omkring 32,5 procent. Om enbart hälften av dessa får uppehållstillstånd minskar försörjningskvoten med 0,2-0,3 procentenheter. Försörjningskvoten för de yngre (antalet ungdomar 0-19 år som andel av antalet personer 20-64 år) ökar dock med nästan 0,7 procentenheter förutsatt att alla asylsökande får uppehållstillstånd. Nedan i figur redovisas uppgifter från Statistiska centralbyråns om demografiska försörjningskvoten³⁹ för yngre och äldre samt sammantaget.

³⁹ Försörjningskvoten ser till yngre och äldre i relation till antalet personer i åldern 20-64 år.

Figur 17 Försörjningskvoten för yngre och äldre 1960-2014, med prognos 2015-2060

Källa: SCB

Andelen i förvärsaktiv ålder (20-64 år) är högre bland den utrikes födda befolkningen (undantag utrikes födda från övriga Norden) jämfört med den inrikes födda befolkningen. Det förklaras av att de som invandrar till Sverige är yngre samtidigt som invandringen har ökat på senare år. I tabellen nedan redovisas befolkningen 2014 uppdelat på var individerna är födda:

- 1 – Svenskfödda
- 2 – Norden,
- 3 – EU utom Norden
- 4 – Övriga Europa förutom Norden och EU
- 5 – Länder utanför Europa med högt s.k. human development index⁴⁰
- 6 – Länder utanför Europa med medel s.k. human development index
- 7 – Länder utanför Europa med lågt s.k. human development index

Tabell 5 Befolkningen fördelat på inrikes resp. utrikesfödda med HDI-koder, 2014

Grupp	Antal	Andel av befolkningen	Varav i åldern 20-64 år	Andel i förvärsaktiv ålder
1	8 146 333	84 %	4 451 937	54,6 %
2	250 057	3 %	133 235	53,3 %
3	250 057	3 %	221 910	88,7 %
4	240 338	2 %	195 056	81,2 %
5	249 425	3 %	204 475	82,0 %
6	367 383	4 %	284 774	77,5 %
7	186 395	2 %	135 045	72,5 %
Totalt	9 689 988	100 %	5 626 432	58,1 %

Källa: Pensionsmyndighetens databas MIDAS

⁴⁰ Ett index som årligen tas fram av FN. Hänsyn tas till landets bruttonationalinkomst (BNI), befolkningens förväntade medellivslängd samt utbildningsnivå. Indelningen som används är från år 2012 och källan är *Human Development Report 2013* (UNDP, 2013). Den finns redovisad i SCB befolkningsrapport.

Nedan redovisas antal och andelen i förvärvsaktiv ålder med pensionsgrundande inkomster samt genomsnittlig pensionsgrundad inkomst mm för 2014.

Tabell 6 Antal och andelen i förvärvsaktiva i åldern 20-64 år med pensionsgrundande inkomster (PGI) och genomsnittlig PGI med mera, 2014

Grupp	Antal med PGI	Andel med PGI	Medel PGI	Medelbeloppet som andel av riksgenomsnittet
1	4 008 375	90 %	237 802	1,09
2	105 499	79 %	211 735	0,97
3	144 400	65 %	154 394	0,71
4	149 611	77 %	168 459	0,77
5	142 953	70 %	158 508	0,73
6	158 921	56 %	104 505	0,48
7	68 534	51 %	91 035	0,42
Totalt	4 778 293	85 %	218 340	1,00

Källa: Pensionsmyndighetens databas MIDAS

Tabell 7 Antal och andelen i förvärvsaktiva i åldern 20-64 år födda i Sverigefördelat på kvinnor och män, 2014

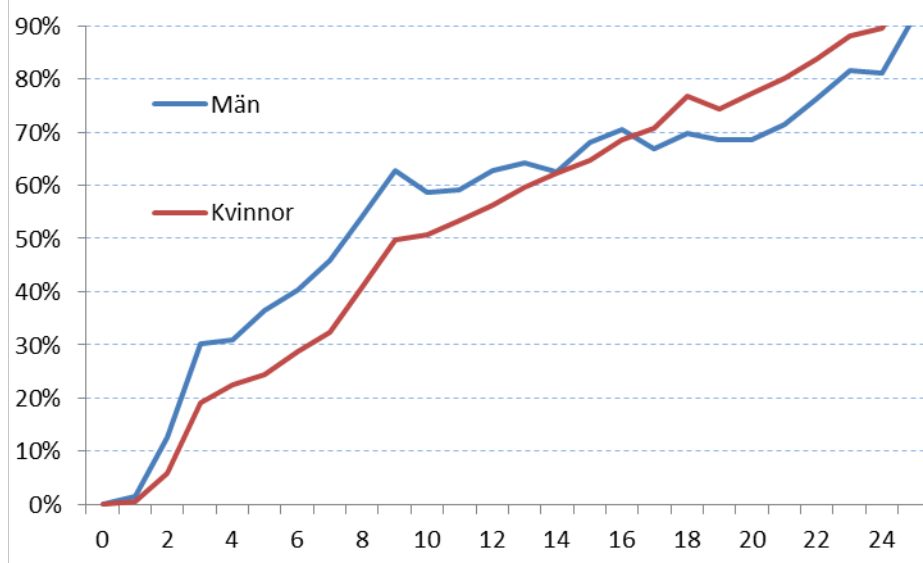
	Män	Kvinnor	Män och Kvinnor
Antal försäkrade totalt	2 276 089	2 175 848	4 451 937
Varav med intjänad pensionsrätt	2 028 320	1 980 055	4 008 375
Andel med PGI	89,1%	91,0%	90,0%
Genomsnittlig PGI	257 607	217 085	237 802

Tabell 8 Antal och andelen i förvärvsaktiva i åldern 20-64 år födda utanför Europa med låg eller medel HDI, uppdelat på kvinnor och män, 2014

	Män	Kvinnor	Män och Kvinnor
Antal försäkrade totalt	208 353	211 466	419 819
Varav med intjänad pensionsrätt	113 257	114 198	227 455
Andel med PGI	54,4%	54,0%	54,2%
Genomsnittlig PGI	111 183	89 322	100 208
PGI som andel av Svenskföddas	43%	41%	42%

Källa: Pensionsmyndigheten och Midas

2016-03-21

Dok.bet.
Version
Dnr/ref.**Figur 18** Födda från länder utanför Europa med låg eller medel HDI och deras genomsnittliga pensionsgrundande inkomst som andel av övriga inkomster.⁴¹

Källa: Pensionsmyndigheten och MIDAS

Tabell 9 Asylsökande 2015 från några länder

Medborgarskap	Antal	varav män (inkl pojkar)	varav kvinnor (inkl flickor)	varav barn (inkl ensamkommande barn)	varav ensamkommande barn
SYRIEN	51 338	32 994	18 344	17 596	3 777
AFGHANISTAN	41 564	34 251	7 313	30 080	23 480
IRAK	20 857	15 152	5 705	6 103	1 097
STATSLÖS	7 711	4 622	3 089	2 729	530
ERITREA	7 231	4 715	2 516	2 715	1 939
SOMALIA	5 465	3 571	1 894	2 591	2 058
IRAN	4 560	3 275	1 285	866	166
ALBANIEN	2 615	1 789	826	848	208
KOSOVO	1 779	1 153	626	534	22
ETIOPIEN	1 715	1 242	473	1 005	891
UKRAINA	1 405	856	549	332	17
MONGOLIET	1 152	546	606	295	11
SERBIEN	1 053	570	483	396	18
UNDER UTREDNING	918	578	340	462	139
MAROCKO	906	820	86	432	403
GEORGIEN	891	652	239	139	2
LIBANON	829	540	289	215	22

⁴¹ Relationen avser pensionsgrundande inkomster efter vistelsetid som andel av befolkningens genomsnittsinkomst. Individer som saknar inkomst ingår i båda grupperna som jämförs.

Medborgarskap	Antal	varav män (inkl pojkar)	varav kvinnor (inkl flickor)	varav barn (inkl ensamkommande barn)	varav ensamkommande barn
RYSSLAND	658	373	285	248	9
PAKISTAN	545	421	124	142	44
BOSNIEN OCH HERCEGOVINA	541	305	236	191	7
SUDAN	495	423	72	105	36
NIGERIA	466	313	153	124	15
MAKEDONIEN	464	251	213	169	13
JEMEN	442	265	177	153	38
AZERBAJDZJAN	440	263	177	142	6
ALGERIET	421	396	25	116	102
STATEN PALESTINA	418	275	143	150	21
LIBYEN	394	351	43	89	48
EGYPTEN	387	291	96	95	10
UZBEKISTAN	350	226	124	78	5
BANGLADESH	343	302	41	62	30
OKÄNT	317	196	121	131	16
ARMENIEN	305	166	139	106	8
JORDANIEN	277	157	120	78	4
KAZAKSTAN	260	143	117	92	4
TURKIET	253	165	88	58	4
VITRYSSLAND	253	189	64	25	2
TUNISIEN	210	187	23	21	11

Tabell 10 Migrationsverkets prognos över antalet asylärenden från oktober 2015

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asylärenden totalt						
Övre intervallgräns		190 000	160 000	130 000	100 000	85 000
Nedre intervallgräns		140 000	100 000	65 000	50 000	45 000
Antal nya asylärenden	81 301	165 000	130 000	97 500	75 000	65 000

Tabell 11 Andelen arbetslösa män och kvinnor fördelat på inrikes och utrikes födda samt för olika åldersgrupper, 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Inrikes födda										
Män										
15-24 år	22,1	19,9	17,6	19,2	24,9	24,5	21,3	23	22,8	21,9
25-54 år	4,8	3,9	3,1	2,8	4,7	4,6	3,6	4	3,8	3,9
55-74 år	4,8	4,4	3,6	3,2	4,8	5,1	4,2	4,1	4	4,2
Totalt 15-74 år	6,8	5,9	5	5	7,3	7,4	6,1	6,5	6,4	6,4
Kvinnor										
15-24 år	21,5	20,8	18,7	20	22,8	22,5	20,6	21,1	20,9	19,4
25-54 år	5,1	4,3	3,4	3,1	4,3	4,4	3,7	3,7	3,9	3,4
55-74 år	3,2	3,4	3,2	3	4,1	4,1	3,8	3,8	3,3	3,6
Totalt 15-74 år	6,8	6,3	5,4	5,5	6,8	6,9	6,2	6,2	6,2	5,8
Utrikes födda										
Män										
15-24 år	31,8	29,9	27	24,2	37,6	37,2	38,6	40,4	38,9	40,5
25-54 år	14,5	12,4	10	10,4	14,8	14	14,4	15	14,9	14,2
55-74 år	6,1	6,2	7,6	7,9	9,1	11,6	12,9	11,8	12,5	12,5
Totalt 15-74 år	14,8	13,2	11,4	11,3	15,9	15,8	16,4	16,7	16,6	16,2
Kvinnor										
15-24 år	30	33,9	29,3	27,9	32,3	33,9	36	32,9	34,7	39,7
25-54 år	13,1	12	11,7	12,3	13,8	16,5	15,3	14,4	15,1	15
55-74 år	4,6	6,6	5,7	5,8	7,2	8,1	7,2	9,3	8,6	9,6
Totalt 15-74 år	13,5	13	12,4	12,8	14,3	16,6	15,7	15	15,6	15,9

Källa: SCB och arbetskraftsundersökningen.

Tabell 12 Sysselsättningsgraden fördelat på inrikes och utrikes födda män och kvinnor samt för olika åldersgrupper, 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Inrikes födda										
Män										
15-24 år	38,1	40	42,1	42	37,7	38,7	41,5	39,8	42	43,3
25-54 år	89,4	90,2	91,1	91,5	89,7	89,7	90,8	90,7	90,9	90,7
55-74 år	51,2	51,5	52,4	52,2	51,4	52	51,3	51,6	50,8	51,1
Totalt 15-74 år	69,2	69,9	70,8	70,7	68,3	68,6	69,4	69,2	69,5	69,8
Kvinnor										
15-24 år	40,1	41,3	43,3	43	39,7	40,5	42,5	43,3	44,8	46,5
25-54 år	84,6	85,4	87,1	87,8	86,6	86,1	87,4	87,6	87,9	88,3
55-74 år	43,7	44,5	44,5	44,5	43,7	42,5	43,2	43,3	42,8	43,1
Totalt 15-74 år	64,4	65	65,9	66	64,3	63,7	64,9	65,2	65,4	66
Utrikes födda										
Män										
15-24 år	31,5	35,8	37,6	39,4	33,8	34,7	33,9	30,5	30,1	29,7
25-54 år	71,9	74,6	78	78,7	74,2	75,2	76	76,1	76,7	77,3
55-74 år	44	41,2	39,2	42	39,5	39,1	39,8	40,5	42,3	45,2
Totalt 15-74 år	59,5	60,6	61,8	63,6	60,3	60,8	61,7	61,4	61,9	63,1
Kvinnor										
15-24 år	36,3	31,7	33,8	34	30,9	28,3	29,4	28,6	28,5	26,4
25-54 år	64,3	64,4	65,5	66	64,3	62	63,6	64,9	65,1	65,4
55-74 år	32,8	33,2	33,7	32	33,3	33,9	35	36,5	36,8	39,3
Totalt 15-74 år	52,6	52,3	53,3	53,2	52,5	50,8	52,1	53,4	53,9	54,8

Källa: SCB och arbetskraftsundersökningen.

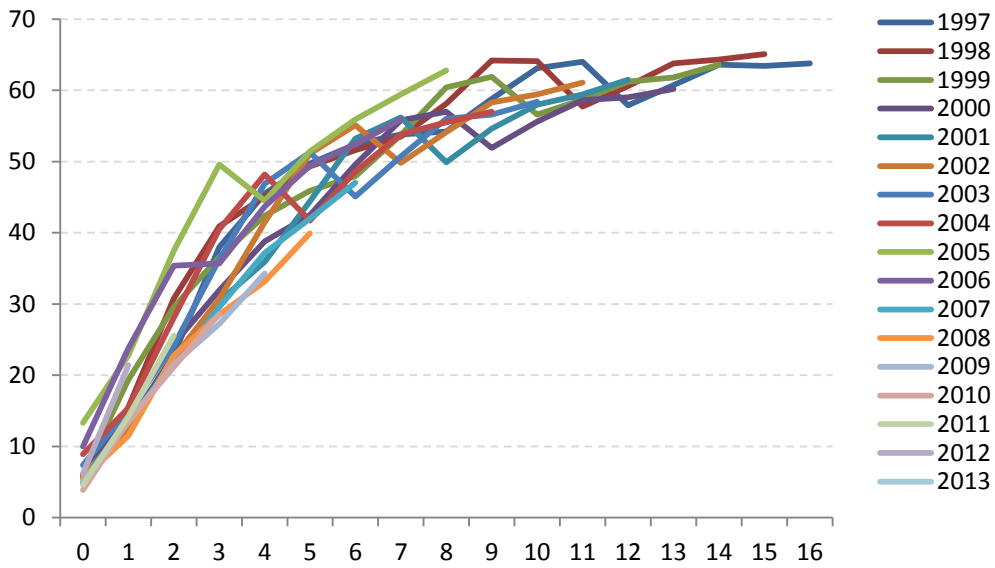
Sysselsättningsgraden (andelen sysselsatta av befolkningen i åldern 15-74 år) är högre för inrikes födda än för utrikes födda och högre för män än för kvinnor. Skillnaden i sysselsättningsgrad har för den yngsta åldersgruppen ökat medan den för den äldsta gruppen har minskat under perioden 2005-14. Störst skillnad återfinns bland kvinnorna i åldersgruppen 25-54 år. Störst andel arbetslösa återfinns bland de yngsta, där skillnaden mellan inrikes och utrikesfödda också är störst. Arbetslösheten är totalt nästan tre gånger så hög för utrikes födda än inrikes födda.

Låg sysselsättningsgrad bland invandrare är negativt inte bara för individerna själva utan även för den offentliga sektorns som helhet.

I figuren nedan redovisas sysselsättningsgraden efter vistelsetid (antal år i Sverige).

Figur 19 Andel förvärvsarbetande i åldern 20-64 år bland utrikesfödda efter mottagningsår och vistelsetid i Sverige, män, procent

Figur 20 Andel förvärvsarbetande i åldern 20-64 år bland utrikesfödda efter mottagningsår och vistelsetid i Sverige, kvinnor, procent

